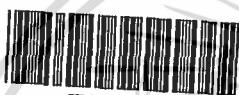

ปัญหาพิเศษ

เรื่อง

การวิเคราะห์การแข่งขันการส่งออกสับประรดกระป๋องของไทยในตลาดโลก
 The Competitive Analysis of Thai Canned Pineapple Export
 in the World Market

T097462

โดย

นางสาวพรรณวิสา ลิ้มไพบูลย์

เสนอ

ภาควิชาบริหารธุรกิจเกษตร

คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ปพ. เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (บริหารธุรกิจเกษตร)

พ.ศ. ๒๕๕๗

พ.ศ. ๒๕๕๖

๒๕๕๖

เลขทอมู.....

เลขทะเบียน.....

วันเดือนปี.....

097462

๒๕๕๗

๒๕๕๖

สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 และมีให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ใบรับรองปัญหาพิเศษ
ภาควิชาบริหารธุรกิจเกษตร
คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เรื่อง
การวิเคราะห์การแข่งขันการส่งออกสับประรดกระป๋องของไทยในตลาดโลก
The Competitive Analysis of Thai Canned Pineapple Export
in the World Market

ของ
นางสาวพรรณวิสา ลิ้มไพบูลย์

ได้รับการตรวจสอบและอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร
วท.บ. (บริหารธุรกิจเกษตร)
เมื่อวันที่ 21 มีนาคม พ.ศ. 2546

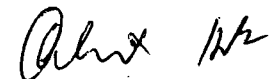
อาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษ

 21 / 3 / 46
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รังสรรค์ โนชัย)

กรรมการปัญหาพิเศษ

 21 / 3 / 46
(ดร. โอปอล์ สุวรรณเมฆ)

หัวหน้าภาควิชา

 21 / 3 / 46
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อภิสิทธิ์ แก้วมา)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่อง: การวิเคราะห์การแข่งขันการส่งออกสับปะรดกระป๋องของไทยในตลาดโลก

โดย: นางสาวพรรณวิสา ลิ้มไพบูลย์

ชื่อปริญญา: วิทยาศาสตรบัณฑิต (บริหารธุรกิจเกษตร)

สาขาวิชาเอก: บริหารธุรกิจเกษตร

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: ๑๑ / ๑๖๖ / ๕๖

(รังสรรค์ โนชัย)

อุตสาหกรรมเกษตรที่ประเทศไทยเป็นผู้ผลิตและแปรรูป เพื่อการส่งออกเป็นรายใหญ่ที่สุดของโลก คือ อุตสาหกรรมสับปะรดกระป๋อง สามารถทำรายได้สู่ประเทศเป็นจำนวนมหาศาล ในปัจจุบันได้มีประเทศคู่แข่งที่จะเข้าแย่งส่วนแบ่งตลาดมากขึ้นในตลาดประเทศคู่ค้าหลัก ทั้งนี้เนื่องจาก สหรัฐอเมริกาได้เก็บภาษีตอบโต้การทุ่มตลาดกับประเทศไทย และสหภาพยุโรปได้ตัดสิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากรของประเทศไทย ประกอบกับการที่สภาวะเศรษฐกิจของประเทศไทยตกต่ำตั้งแต่ปลายปี 2540 ประเทศไทยจึงต้องมีการพัฒนาศักยภาพในการแข่งขัน ดังนั้นจึงสมควรทำการวิเคราะห์การแข่งขันอุตสาหกรรมสับปะรดกระป๋องของไทยในตลาดโลก

วัตถุประสงค์ของการศึกษา คือ เพื่อศึกษาถึงสถานการณ์การตลาดอุตสาหกรรมสับปะรดกระป๋องของตลาดโลกและสถานการณ์การส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทย วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดของอุตสาหกรรมสับปะรดกระป๋องของไทยเปรียบเทียบกับฟิลิปปินส์ ในตลาดสหรัฐอเมริกาและสาธารณรัฐเยอรมนี ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2538-2543 โดยอาศัยแบบจำลองส่วนแบ่งตลาด และวิเคราะห์ความได้เปรียบ โดยเปรียบเทียบที่ปรากฏของประเทศไทยและประเทศฟิลิปปินส์ในการส่งออกอุตสาหกรรมสับปะรดกระป๋องในตลาดโลก ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2538-2543 โดยอาศัยแบบดัชนีความได้เปรียบ โดยเปรียบเทียบที่ปรากฏ

จากผลการศึกษาพบว่า ตลาดส่งออกสับปะรดกระป๋องสำคัญของไทย ได้แก่ สหภาพยุโรป สหรัฐอเมริกา และญี่ปุ่น ตามลำดับ ซึ่งมีประเทศฟิลิปปินส์ อินโดนีเซียเป็นประเทศคู่แข่งที่สำคัญ ทั้งยังมีคู่แข่งรายใหม่ ๆ ที่เริ่มเข้ามาแย่งส่วนแบ่งตลาดสับปะรดกระป๋องของไทยมากขึ้น อาทิ จีน และเวียดนาม เป็นต้น ประเทศไทยได้รับผลกระทบจากมาตรการของประเทศคู่ค้าที่สำคัญ เช่น การเก็บภาษีตอบโต้การทุ่มตลาดของสหรัฐอเมริกา ปริมาณการส่งออกสับปะรดกระป๋องของไทยได้ลดลงอย่างมาก ทำให้ไทยเสียเปรียบประเทศคู่แข่ง และการตัดสิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากรของสหภาพยุโรป โดยอัตราภาษีที่เรียกเก็บจากสับปะรดกระป๋องที่นำเข้าจากประเทศไทยจะสูงกว่า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่เรียกเก็บจากประเทศคู่แข่ง ซึ่งผลกระทบจะไม่รุนแรงมากนัก ปัจจุบันภาวะทางเศรษฐกิจเริ่มดีขึ้น ภาครัฐได้เข้ามามีบทบาทให้ความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ สนับสนุนการส่งออก ทำให้ปริมาณการส่งออกเริ่มขยายตัวขึ้น จากผลการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งการตลาดสับปะรดกระป๋องของไทยเปรียบเทียบกับฟิลิปปินส์ ในตลาดสหรัฐอเมริกาในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2538-2543 พบว่าประเทศไทยและฟิลิปปินส์มีผลของการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งการตลาดในตลาดสหรัฐอเมริกาทั้งหมดลดลง โดยประเทศไทยเสียประโยชน์จากการแข่งขันในตลาดน้อยกว่าฟิลิปปินส์ ในขณะที่ฟิลิปปินส์ได้ประโยชน์จากผลของการขยายขนาดของตลาดมากกว่าประเทศไทย และผลของการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งการตลาดสับปะรดกระป๋องของไทยเปรียบเทียบกับฟิลิปปินส์ในตลาดสาธารณรัฐเยอรมนี ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2538-2543 ประเทศไทยและฟิลิปปินส์มีผลของการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งการตลาดในตลาดสาธารณรัฐเยอรมนีทั้งหมดลดลง โดยประเทศไทยเสียประโยชน์จากการแข่งขันในตลาดน้อยกว่าฟิลิปปินส์ และประเทศไทยได้ประโยชน์จากการเปลี่ยนแปลงขนาดของตลาดมากกว่าฟิลิปปินส์ จากการศึกษาดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่ปรากฏของประเทศไทยมีค่ามากกว่า 1 และมากกว่าประเทศฟิลิปปินส์ ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2538-2543 ดังนั้นประเทศไทยมีความได้เปรียบในการส่งออกสับปะรดกระป๋องไปยังตลาดโลก

จากการศึกษาครั้งนี้ ประเทศไทยยังมีความสามารถในการแข่งขันการส่งออกอุตสาหกรรมสับปะรดกระป๋องในตลาดโลกโดยรวมได้มากกว่าประเทศคู่แข่ง ดังนั้นเพื่อเป็นการรักษาความได้เปรียบทางการตลาดนี้ ภาครัฐควรส่งเสริมให้เอกชนมีนโยบายด้านราคาและลดต้นทุนการผลิต โดยภาครัฐควรกำหนดเขตพื้นที่เพาะปลูก และทำแผนเร่งด่วนเรื่องปริมาณและราคาสับปะรดในประเทศไทยให้มีความชัดเจนและมีประสิทธิภาพ มีการวางแผนกำลังการผลิตที่เพียงพอทันต่อความต้องการของผู้บริโภค และคุณภาพตรงตามความต้องการ แสวงหาตลาดใหม่เพื่อขยายตลาดส่งออกให้กว้างขึ้น มีการปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต ใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย เพื่อให้เป็นที่ยอมรับของต่างประเทศ และเป็นการรักษาอัตราการขยายตัวด้านการส่งออกให้อยู่ในระดับสูงและต่อเนื่องต่อไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คำนิยม

การศึกษาปัญหาพิเศษฉบับนี้ ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณ ผศ.รังสรรค์ โนชัย อาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษ และ ดร. โอปอล์ สุวรรณเมฆ กรรมการปัญหาพิเศษ ที่กรุณาให้คำปรึกษาและคำแนะนำ ตลอดจน ผศ. ดร. วิรัช กระแสร์ฉัตร ที่ได้ทำการตรวจทานแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ให้ถูกต้องและมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น รวมทั้งขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ในภาคบริหารธุรกิจเกษตรทุกท่าน ที่ได้อบรมและให้ความรู้ตลอดระยะเวลาที่ทำการศึกษาในสถาบันการศึกษาแห่งนี้

ขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ที่ได้ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการศึกษาปัญหาพิเศษฉบับนี้ และขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่ห้องคอมพิวเตอร์ ที่ได้ให้ความช่วยเหลือและความรู้เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ในการจัดทำปัญหาพิเศษ เจ้าหน้าที่ธุรการของภาควิชาบริหารธุรกิจเกษตร ที่ช่วยอำนวยความสะดวกต่าง ๆ จนทำให้ปัญหาพิเศษฉบับนี้สมบูรณ์

สุดท้ายนี้ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ที่คอยดูแลและเป็นกำลังใจให้ตลอดมา และขอบคุณเพื่อน ๆ ทุกคนที่ให้คำแนะนำและให้การช่วยเหลือทุก ๆ อย่างในการทำปัญหาพิเศษครั้งนี้ให้สำเร็จได้ด้วยดี

พรรณวิสา ลิ้มไพบูลย์

มีนาคม 2546

สารบัญ

	หน้า
สารบัญตาราง	(3)
สารบัญภาพ	(5)
สารบัญผนวก	(6)
บทที่ 1 บทนำ	
ความสำคัญและปัญหาของการศึกษา	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
ขอบเขตการศึกษา	5
วิธีการศึกษา	5
บทที่ 2 โครงร่างทางทฤษฎี	7
การตรวจเอกสาร	7
สมมติฐานของการศึกษา	10
แนวคิดทางทฤษฎี	11
บทที่ 3 สถานการณ์การส่งออกสับประรดกระป๋องของตลาดโลกและของประเทศไทย	17
สถานการณ์การส่งออกสับประรดกระป๋องในตลาดโลก	17
สถานการณ์การส่งออกสับประรดกระป๋องของประเทศไทย	21
มาตรการทางการค้าของประเทศคู่ค้าที่มีต่อการส่งออกสับประรดกระป๋องของไทย	32
ปัญหาที่สำคัญของอุตสาหกรรมสับประรดกระป๋องของไทย	37
บทบาทของภาครัฐบาลในการส่งออก	38

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์	41
ผลการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดสับประรดกระป๋องของไทย ในตลาดสหรัฐอเมริกา	41
ผลการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดสับประรดกระป๋องของไทย ในตลาดสาธารณรัฐเยอรมนี	44
ผลการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดสับประรดกระป๋องของไทยและ ฟิลิปปินส์ในตลาดสหรัฐอเมริกาและสาธารณรัฐเยอรมนี	47
ผลการวิเคราะห์ความได้เปรียบ โดยเปรียบเทียบที่ปรากฏของไทยและฟิลิปปินส์ ในการส่งออกสับประรดกระป๋องสู่ตลาดโลก	50
บทที่ 5 สรุปและข้อเสนอแนะ	52
สรุป	52
ข้อเสนอแนะ	55
เอกสารอ้างอิง	57
ภาคผนวก	59

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	มูลค่าการส่งออกผลไม้กระป๋องและแปรรูปของไทยปี พ.ศ. 2540-2543 (ล้านบาท)	2
2	ปริมาณการส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศที่สำคัญปี พ.ศ. 2540-2543 (ตัน)	2
3	มูลค่าการส่งออกสับปะรดกระป๋องของไทยไปยังประเทศคู่ค้าที่สำคัญปี พ.ศ. 2538-2543 (ล้านบาท)	3
4	ตัวอย่างการคำนวณการเปลี่ยนแปลงส่วนครองตลาดโดยใช้ข้อมูลสมมติระหว่างปีที่ 1 และปีที่ 2	12
5	การเปลี่ยนแปลงส่วนครองตลาดของประเทศ X ระหว่างปีที่ 1 และปีที่ 2	13
6	ปริมาณและมูลค่าการส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศผู้ส่งออกที่สำคัญในตลาดโลกปี พ.ศ. 2538-2543	18
7	ปริมาณและมูลค่าการนำเข้าสับปะรดกระป๋องของประเทศผู้นำเข้าที่สำคัญในตลาดโลกปี พ.ศ. 2538-2543	20
8	สัดส่วนการส่งออกสับปะรดกระป๋องของไทยไปยังตลาดโลกรายสำคัญปี พ.ศ. 2535-2543 (ร้อยละ)	23
9	ปริมาณการส่งออกสับปะรดกระป๋องของไทยไปยังประเทศลูกค้าในปี พ.ศ. 2543 (ตัน)	25
10	ปริมาณการส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศคู่แข่งชั้นในปี พ.ศ. 2543 (ตัน)	28
11	ปริมาณและมูลค่าการนำเข้าสับปะรดกระป๋องจากประเทศไทย และฟิลิปปินส์ของประเทศสหรัฐอเมริกาปี พ.ศ. 2532-2543	29
12	ราคานำเข้าสับปะรดกระป๋องจากประเทศไทย และฟิลิปปินส์ของประเทศสหรัฐอเมริกาปี พ.ศ. 2532-2543 (เหรียญสหรัฐฯ ต่อตัน)	30
13	ปริมาณและมูลค่าการนำเข้าสับปะรดกระป๋องจากประเทศไทย และฟิลิปปินส์ของประเทศสาธารณรัฐเยอรมนีปี พ.ศ. 2532-2543	32
14	ราคานำเข้าสับปะรดกระป๋องจากประเทศไทย และฟิลิปปินส์ของประเทศสาธารณรัฐเยอรมนีปี พ.ศ. 2532-2543 (ดอยซ์มาร์คต่อตัน)	33
15	อัตราภาษีตอบโต้การทุ่มตลาดที่สหรัฐอเมริกาเรียกเก็บจากบริษัทผู้ผลิตสับปะรดกระป๋องของไทย	34

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
16 อัตรากาสิโนำเข้าสับประดกระป่องของสหภาพยุโรปเมื่อมีการเปลี่ยนระบบการให้สิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากรปี พ.ศ. 2540 (ร้อยละ)	36
17 ปริมาณสับประดกระป่องที่สหรัฐอเมริกานำเข้าจากประเทศไทยและฟิลิปปินส์ปี พ.ศ. 2538-2543 (ตัน)	42
18 ผลการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดสับประดกระป่องของไทยและฟิลิปปินส์ในตลาดสหรัฐอเมริการะหว่างปี พ.ศ. 2538-2540 และปี พ.ศ. 2541-2543 (ตัน)	43
19 ผลการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดในสหรัฐอเมริกา	43
20 ปริมาณสับประดกระป่องที่สาธารณรัฐเยอรมนีนำเข้าจากประเทศไทยและฟิลิปปินส์ปี พ.ศ. 2538-2543 (ตัน)	45
21 ผลการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดสับประดกระป่องของไทยและฟิลิปปินส์ในตลาดสาธารณรัฐเยอรมนี ระหว่างปี พ.ศ. 2538-2540 และปี พ.ศ. 2541-2543 (ตัน)	45
22 ผลการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดในสาธารณรัฐเยอรมนี	46
23 ผลการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดสับประดกระป่องของไทยและฟิลิปปินส์ในตลาดสหรัฐอเมริกาและสาธารณรัฐเยอรมนี ระหว่างปี พ.ศ. 2538-2540 และปี พ.ศ. 2541-2543	47
24 ผลการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดในสหรัฐอเมริกาและสาธารณรัฐเยอรมนี	48
25 ผลการวิเคราะห์ความได้เปรียบ โดยเปรียบเทียบที่ปรากฏ (RCA) ของการส่งออกสับประดกระป่องของประเทศไทยและฟิลิปปินส์	50

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	ร้อยละมูลค่าการส่งออกสับประรดกระป๋องของประเทศผู้ส่งออกที่สำคัญ ปี พ.ศ. 2538-2543	19
2	ร้อยละมูลค่าการนำเข้าสับประรดกระป๋องของประเทศผู้นำเข้าที่สำคัญ ปี พ.ศ. 2538-2543	21

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตารางผนวก

ตารางผนวกที่		หน้า
1	มูลค่าการส่งออกสับประรดกระป๋องของประเทศไทย และฟิลิปปินส์ ปี พ.ศ. 2538-2543 (ล้านเหรียญสหรัฐฯ)	60
2	มูลค่าการส่งออกในทุกสินค้าของประเทศไทย และฟิลิปปินส์ ปี พ.ศ. 2538-2543 (ล้านเหรียญสหรัฐฯ)	61
3	มูลค่าการส่งออกสับประรดกระป๋องของโลก ปี พ.ศ. 2538-2543 (ล้านเหรียญสหรัฐฯ)	62
4	มูลค่าการส่งออกทุกสินค้าของโลกปี พ.ศ. 2538-2543 (ล้านเหรียญสหรัฐฯ)	63
5	ปริมาณการส่งออกสับประรดกระป๋องของประเทศต่าง ๆ ในโลก ปี พ.ศ. 2538-2543 (ตัน)	64
6	มูลค่าการส่งออกสับประรดกระป๋องของประเทศต่าง ๆ ในโลก ปี พ.ศ. 2538-2543 (พันเหรียญสหรัฐฯ)	65
7	ปริมาณการนำเข้าสับประรดกระป๋องของประเทศต่าง ๆ ในโลก ปี พ.ศ. 2538-2543 (ตัน)	66
8	มูลค่าการนำเข้าสับประรดกระป๋องของประเทศต่าง ๆ ในโลก ปี พ.ศ. 2538-2543 (พันเหรียญสหรัฐฯ)	67

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและปัญหาของการศึกษา

ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีความอุดมสมบูรณ์ทางด้านปัจจัยการผลิต ทั้งสภาพภูมิประเทศ และสภาพภูมิอากาศ ทำให้มีผลผลิตทางการเกษตรเพียงพอกับความต้องการของผู้บริโภค ภายในประเทศ และสามารถส่งออกสู่ตลาดโลกได้เป็นจำนวนมาก จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 5 เป็นต้นมา ได้ให้ความสำคัญกับการเร่งรัดการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ มุ่งเน้นการพัฒนาอุตสาหกรรมและการผลิตเพื่อการส่งออก โดยเฉพาะอย่างยิ่งอุตสาหกรรมที่ใช้ วัตถุดิบภายในประเทศประเภทอุตสาหกรรมแปรรูปผลิตผลเกษตร ซึ่งอาศัยความได้เปรียบทางด้าน ทรัพยากรธรรมชาติ และทรัพยากรมนุษย์มาใช้ขยายฐานการผลิต มีการพัฒนาอุตสาหกรรมเกษตร ทั้งในระดับการแปรรูปผลิตผลอย่างง่ายและการแปรรูปผลิตผลเกษตรในระดับโรงงาน ซึ่งมีความสำคัญอย่างมากต่อการพัฒนาการเกษตร เพื่อแก้ปัญหาการเสื่อมคุณภาพและเน่าเสีย ช่วยเพิ่ม มูลค่าของสินค้าเกษตรให้สูงขึ้น โดยการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมเกษตร จากข้อมูลการส่งออกในเดือนมกราคมถึงพฤษภาคม พ.ศ. 2545 ประเทศไทยส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมการเกษตร เป็นมูลค่าถึง 2,153.99 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ (หรือล้านเหรียญสหรัฐฯ) เพิ่มขึ้นร้อยละ 12.32 จากช่วงเวลาเดียวกันของปีก่อน ซึ่งอุตสาหกรรมผลไม้แปรรูปเป็นอุตสาหกรรมเกษตรประเภทหนึ่งที่มี บทบาททางเศรษฐกิจของประเทศไทย ทั้งยังสามารถขยายตัวไปต่างประเทศได้อย่างรวดเร็ว ผลไม้ กระจ่างและแปรรูป เป็นสินค้าส่งออกที่สำคัญในอันดับต้น ซึ่งสามารถขยายตลาดเกาหลีใต้ได้ ร้อยละ 87.26 สหรัฐอเมริกาได้ร้อยละ 35.94 ในช่วง 5 เดือนแรก (นิรนาม, 2545: 7) นับว่าเป็น อุตสาหกรรมเกษตรที่มีการปรับปรุงและพัฒนามาจนกระทั่งมีความสำคัญทางเศรษฐกิจ

อุตสาหกรรมผลไม้กระจ่างที่ส่งออกของประเทศไทย ได้แก่ สับปะรดกระจ่าง เงาะสด ฝรั่ง สับปะรดกระจ่าง เงาะกระจ่าง ลิ้นจี่กระจ่าง ลำไยกระจ่าง กล้วยกระจ่าง เป็นต้น ประเทศไทยส่งออกผลไม้กระจ่างเป็นจำนวนมาก ทั้งยังสร้างรายได้เข้าสู่ประเทศเป็นเงินจำนวนหลาย พันล้านบาท มูลค่าการส่งออกในอุตสาหกรรมผลไม้กระจ่างและแปรรูป (ตารางที่ 1) ซึ่งร้อยละ 70 เป็นสับปะรดกระจ่าง และจากการที่ประเทศไทยเป็นผู้ผลิตรายใหญ่เป็นอันดับ 1 ของโลก รวมทั้ง เป็นผู้ส่งออกผลิตภัณฑ์สับปะรดรายใหญ่ที่สุดของโลกเช่นกัน ทั้งยังมีปริมาณการส่งออกเพิ่มขึ้น จาก 286,095 ตันในปี พ.ศ. 2540 เพิ่มขึ้นเป็น 446,392 ตันในปี พ.ศ. 2543 (ตารางที่ 2)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 1 มูลค่าการส่งออกผลไม้กระป๋องและแปรรูปของไทยปี พ.ศ. 2540-2543 (ล้านบาท)

รายการ	ปี พ.ศ.			
	2540	2541	2542	2543
สับประครกระป๋อง	5,901.90	6,923.40	11,432.70	7,876.80
เงาะสดใส่สับประครกระป๋อง	174.90	114.30	142.20	114.30
เงาะกระป๋อง	388.00	381.00	255.40	246.00
ลิ้นจี่กระป๋อง	626.50	292.00	576.20	338.20
ลำไยกระป๋อง	753.10	272.60	468.90	476.30
มะม่วงกระป๋อง	182.30	205.10	211.20	220.40
ผลไม้กระป๋องอื่น ๆ	3,481.20	3,206.20	3,684.00	3,639.70
น้ำสับประคร	2,215.30	2,445.30	3,870.90	2,891.10
น้ำผลไม้อื่น ๆ	1,038.50	1,126.20	1,193.60	1,504.30
รวม	13,987.90	15,447.80	21,759.80	17,114.80

ที่มา: (กระทรวงพาณิชย์, 2544)

ตารางที่ 2 ปริมาณการส่งออกสับประครกระป๋องของประเทศที่สำคัญปี พ.ศ. 2540-2543 (ตัน)

ประเทศผู้ส่งออก	ปี พ.ศ.			
	2540	2541	2542	2543
ไทย	286,095	232,703	486,260	446,392
ฟิลิปปินส์	185,296	208,139	183,425	251,423
อินโดนีเซีย	68,669	37,853	136,115	131,690
เคนยา	71,031	80,688	51,626	56,212
สิงคโปร์	23,504	29,856	38,211	23,707
จีน	19,655	52,871	35,315	22,400
เนเธอร์แลนด์	38,531	29,241	31,354	31,170
อื่น ๆ	106,957	100,062	98,110	111,110
รวม	799,738	771,413	1,060,416	1,074,104

ที่มา: (Food and Agriculture Organization of the United Nation, 1997-2000)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3 มูลค่าการส่งออกสับประรดกระป๋องของไทยไปยังประเทศคู่ค้าที่สำคัญปี พ.ศ. 2538-2543 (ล้านบาท)

ประเทศ	ปี พ.ศ.												มูลค่า เฉลี่ย	ร้อยละ เฉลี่ย
	2538		2539		2540		2541		2542		2543			
	มูลค่า	ร้อยละ	มูลค่า	ร้อยละ	มูลค่า	ร้อยละ	มูลค่า	ร้อยละ	มูลค่า	ร้อยละ	มูลค่า	ร้อยละ		
สหรัฐอเมริกา	1,359.20	23.58	1,161.30	17.84	822.20	13.93	735.10	10.62	2,669.20	23.35	1,746.30	22.17	1,415.55	19.13
เยอรมนี	771.20	13.38	1,054.50	16.19	756.70	12.82	1,321.40	19.08	1,579.90	13.82	938.90	11.92	1,070.43	14.46
ญี่ปุ่น	674.50	11.71	532.50	8.38	494.60	8.38	588.10	8.49	871.50	7.62	746.70	9.48	651.30	8.80
เนเธอร์แลนด์	578.60	10.04	703.00	10.80	549.30	9.30	568.30	8.21	91.30	0.80	628.30	7.98	519.80	7.02
สหราชอาณาจักร	270.10	4.69	271.80	4.18	376.10	6.37	528.80	7.64	662.80	5.80	369.50	4.69	413.18	5.58
ประเทศอื่น ๆ	2,109.50	36.60	2,787.00	42.81	2,903.00	49.19	3,181.70	45.96	5,558.10	40.61	3,447.10	43.76	3,331.07	45.01
รวม	5,763.10	100.00	6,510.10	100.00	5,901.90	100.00	6,923.40	100.00	11,432.80	100.00	7,876.80	100.00	7,401.35	100.00

ที่มา: (กระทรวงการคลัง, 2538-2543)

นอกจากนี้ ประเทศไทยยังมีประเทศคู่แข่งขั้นที่สำคัญที่สามารถส่งออกสับปะรดกระป๋องได้เป็นจำนวนมากรองจากประเทศไทย คือ ประเทศฟิลิปปินส์ ประเทศอินโดนีเซีย ซึ่งทั้งสองประเทศจะได้เปรียบด้านต้นทุนการผลิต และประเทศที่กำลังจะก้าวมาเป็นคู่แข่งขั้นของไทย คือ ประเทศเคนยาที่ได้รับสิทธิไม่ต้องเสียภาษีนำเข้าในตลาดยุโรป ประเทศเหล่านี้ได้เข้ามาแย่งชิงส่วนแบ่งการตลาดของประเทศในประเศผู้นำเข้าที่สำคัญ อาทิเช่น สหรัฐอเมริกา สาธารณรัฐเยอรมนี ญี่ปุ่น เป็นต้น (ตารางที่ 3) ประกอบกับการที่สถานะเศรษฐกิจของประเทศไทยตกต่ำตั้งแต่ปลายปี พ.ศ. 2540 เป็นต้นมา ดังนั้นจะเห็นได้ว่ามีประเทศคู่แข่งขั้นมีจำนวนมากขึ้น ประเทศไทยจึงต้องมีการพัฒนาศักยภาพในการแข่งขันให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว อันเนื่องมาจาก ประเทศคู่ค้าที่สำคัญได้มีการใช้ทั้งมาตรการทางภาษี และมีใช้มาตรการทางภาษีมาใช้เพื่อกีดกันทางการค้า จากความสำคัญข้างต้นจึงได้มีการทำการศึกษาการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งการตลาดและความได้เปรียบของประเทศไทยกับประเทศคู่แข่งขั้นที่สำคัญในประเทศคู่ค้าหลัก ซึ่งทำให้ทราบถึงความสามารถในการแข่งขัน ตลอดจนสถานการณ์การตลาดของโลกว่าเป็นอย่างไร อันจะนำไปสู่แนวทางในการพัฒนาและการปรับปรุง หรือพัฒนาขีดความสามารถการส่งออก โดยรวมของประเทศเพื่อรักษาอัตราการขยายตัวด้านการส่งออกให้อยู่ในระดับสูง และต่อเนื่องต่อไปได้

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาถึงสถานการณ์การตลาดอุตสาหกรรมสับปะรดกระป๋องของตลาดโลกและสถานการณ์การส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทย
2. เพื่อวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดของอุตสาหกรรมสับปะรดกระป๋องของไทยเปรียบเทียบกับฟิลิปปินส์ ในตลาดสหรัฐอเมริกาและสาธารณรัฐเยอรมนี
3. เพื่อวิเคราะห์ความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่ปรากฏ (Revealed Comparative Advantage: RCA) ของประเทศไทยและประเทศฟิลิปปินส์ในการส่งออกอุตสาหกรรมสับปะรดกระป๋องในตลาดโลก

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงสถานการณ์ทางการตลาดอุตสาหกรรมสับปะรดกระป๋องของประเทศไทย ตลอดจนนโยบายและมาตรการที่รัฐบาลนำมาส่งเสริมเพื่อการส่งออก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ทำให้ทราบขีดความสามารถในการแข่งขันในด้านการส่งออกกับประเทศคู่แข่งที่สำคัญ
3. เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาประสิทธิภาพการผลิต การตลาด และขยายการส่งออกอุตสาหกรรมสับประรดกระป๋องของประเทศไทยให้มีขีดความสามารถเพิ่มขึ้น

ขอบเขตการศึกษา

ในการศึกษานี้ เป็นการศึกษาเกี่ยวกับการส่งออกสับประรดกระป๋องของประเทศไทยในตลาดโลก โดยใช้การวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาด (market share analysis model) ในตลาดสหรัฐอเมริกา สาธารณรัฐเยอรมนี ซึ่งเป็นประเทศคู่ค้าหลัก โดยเปรียบเทียบกับประเทศฟิลิปปินส์ซึ่งเป็นคู่แข่งที่สำคัญ และใช้การวิเคราะห์ดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่ปรากฏ (Revealed Comparative Advantage Index: RCA) โดยเปรียบเทียบกับประเทศฟิลิปปินส์ ซึ่งเป็นคู่แข่งที่สำคัญ ใช้ข้อมูล 2 ช่วงเวลา คือปี พ.ศ. 2538-2540 และปี พ.ศ. 2541-2543 การแบ่งช่วงเวลาดังกล่าวเป็นการเปรียบเทียบให้เห็นการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งการตลาด และความได้เปรียบเสียเปรียบด้านการส่งออกสับประรดกระป๋องทั้งก่อนและหลังภาวะเศรษฐกิจตกต่ำของประเทศไทย

วิธีการศึกษา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษานี้เป็นข้อมูลทุติยภูมิ แบบอนุกรมเวลา ซึ่งเกี่ยวกับปริมาณการนำเข้าของประเทศคู่ค้า มูลค่าการส่งออกสับประรดกระป๋องของประเทศไทยและประเทศฟิลิปปินส์ มูลค่าการส่งออกในทุกสินค้าของประเทศไทยและฟิลิปปินส์ มูลค่าการส่งออกสับประรดกระป๋องของโลก และมูลค่าการส่งออกในทุกสินค้าของโลก ในช่วงปี พ.ศ. 2538-2543 ข้อมูลเหล่านี้ได้เก็บรวบรวมจากเอกสาร รายงานการศึกษา บทความ ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนสถิติจากส่วนราชการที่ได้รวบรวมไว้ เช่น กรมส่งเสริมการส่งออก กระทรวงพาณิชย์ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (Food and Agriculture Organization of the United Nation: FAO) เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์เชิงพรรณนา โดยแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 3 ส่วน คือ

1. การวิเคราะห์สถานการณ์การตลาดสับปะรดกระป๋องของตลาดโลกและการส่งออกของไทย ใช้การวิเคราะห์ในเชิงพรรณนาโดยอาศัยตาราง แผนภาพประกอบ และสถิติอย่างง่าย เช่น ค่าเฉลี่ยและร้อยละ เพื่ออธิบายให้ทราบถึงสภาพทั่วไปของตลาดส่งออกในตลาดต่างประเทศ ประเทศคู่แข่งในการส่งออกของไทย ตลอดจนปัญหาการส่งออกและมาตรการการค้าระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

2. ใช้แบบจำลองการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดอุตสาหกรรมสับปะรดกระป๋องของออชเนอร์และแครมเมอร์ โดยการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดจากช่วงเวลานึงกับอีกช่วงเวลานึงในที่นี่ คือปี พ.ศ. 2538-2540 เป็นปีฐาน และปี พ.ศ. 2541-2543 เป็นปีที่พิจารณา

3. การวิเคราะห์ความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่ปรากฏ (RCA) ใช้แนวความคิดของนักเศรษฐศาสตร์ชื่อ เบลา บาลาสซา (Balassa Bela) ที่ศึกษาเกี่ยวกับความสามารถในการส่งออกสินค้า โดยพิจารณาจากสัดส่วนการส่งออกสินค้านิดใดชนิดหนึ่งภายในประเทศต่อสัดส่วนการส่งออกสินค้านิดนั้นของโลก

บทที่ 2

โครงร่างทางทฤษฎี

ในการวิเคราะห์การแข่งขันอุตสาหกรรมสับประรดกระป๋องของไทยในตลาดโลกนั้น ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับสถานการณ์การตลาดสับประรดกระป๋องของโลกและการส่งออกของไทย วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งการตลาดในตลาดสหรัฐอเมริกาและสาธารณรัฐเยอรมนี และวิเคราะห์ความได้เปรียบ โดยเปรียบเทียบที่ปรากฏในการส่งออกสับประรดกระป๋องระหว่างประเทศไทยกับฟิลิปปินส์

การตรวจเอกสาร

เอกวุฒิ สหายา (2531) ศึกษาเรื่องการวิเคราะห์ทางเศรษฐกิจการส่งออกผลิตภัณฑ์สับประรดกระป๋องของประเทศไทยได้ผลว่า การเปลี่ยนแปลงส่วนการครองตลาดสับประรดกระป๋องของไทยคือผลที่เกิดจากการขยายขนาดของตลาดของไทยในตลาดสหรัฐอเมริกา แคนาดา เยอรมนี เนเธอร์แลนด์ และซาอุดีอาระเบีย จากการศึกษา มีข้อเสนอแนะดังนี้ การส่งออกสับประรดกระป๋องของไทยไปยังสหรัฐอเมริกามีมาตรการกำหนดราคาส่งออกขั้นต่ำเป็นอุปสรรคในการขยายการส่งออกดังนั้น ควรผ่อนคลายมาตรการในช่วงที่ต้องการขยายการส่งออก โดยเน้นนโยบายการวางแผนการส่งออกให้สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจของแคนาดา และในตลาดญี่ปุ่น ควรเน้นนโยบายการพัฒนาคุณภาพสับประรดกระป๋อง สำหรับการส่งออกน้ำสับประรดของไทยไปยังสหรัฐอเมริก ควรเน้นนโยบายเกี่ยวกับราคาและนโยบายการวางแผนการส่งออกน้ำสับประรดให้สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจของสหรัฐอเมริกา

สมพร อิศวิลานนท์ (2535) ได้ศึกษาองค์ประกอบของการขยายตัวของการส่งออกผักและผลไม้แปรรูป และน้ำผลไม้ของประเทศไทยโดยการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการส่งออกของ 2 ช่วงเวลา คือ ปี พ.ศ.2519-2521 และปี พ.ศ. 2524-2526 โดยใช้แบบจำลองส่วนแบ่งการตลาดคงที่ (Constant Market Share: CMS) พบว่าการที่ผลไม้กระป๋องมีการขยายตัวในการส่งออกจากช่วงเวลาแรกไปสู่ช่วงเวลาหลังเป็นผลเนื่องมาจากการกระจายตัวของตลาดหรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง คือ การที่ประเทศไทยส่งออกผลไม้กระป๋องได้มากขึ้น เป็นเพราะตลาดที่ประเทศไทยส่งออกนั้นขยายตัวสูงกว่าการขยายตัวของโลก จึงทำให้อัตราการขยายตัวของการส่งออกของไทยสูงกว่าอัตราเฉลี่ยของโลก และประเทศไทยยังสามารถส่งออกได้เพิ่มขึ้น ในกรณีของสับประรดกระป๋องและน้ำสับประรด โดยอาศัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลที่เนื่องมาจากการกระจายตัวของตลาด ถ้าอุปทานสับปะรดในประเทศไทยสามารถตอบสนองทันต่ออุปสงค์ที่มีต่อสับปะรดที่เพิ่มขึ้น เพราะการขยายตัวของอุปสงค์ที่มีต่อสับปะรดมีมากกว่าการขยายตัวของอุปทาน เมื่อพิจารณาในแง่ความได้เปรียบสัมพัทธ์ที่ปรากฏ (RCA) พบว่าในกรณีผลไม่กระป๋องประเทศไทยมีความได้เปรียบสัมพัทธ์อย่างมากและมีแนวโน้มที่ความได้เปรียบสัมพัทธ์ดังกล่าวเพิ่มขึ้น ซึ่งสำหรับฟิลิปปินส์แล้วก็มีแนวโน้มไปในทิศทางเดียวกันในกรณีน้ำผลไม้ได้เปลี่ยนจากความเสียเปรียบสัมพัทธ์ในปี พ.ศ. 2521 มาเป็นความได้เปรียบสัมพัทธ์ในปี พ.ศ. 2528 แต่ความได้เปรียบดังกล่าวยังมีขนาดที่ไม่มากนัก ส่วนผักกระป๋องนั้นประเทศไทยยังคงเสียเปรียบสัมพัทธ์ในช่วงปี พ.ศ. 2521-2528 แต่ความเสียเปรียบสัมพัทธ์ลดลง จนคาดว่าน่าจะจะได้เปรียบสัมพัทธ์ในอนาคต

อารยะ ปลายประวัติ (2537) ศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่ออุปสงค์การสั่งเข้าสับปะรดกระป๋องไทยและการพยากรณ์อุปสงค์ของประเทศคู่ค้าสำคัญ พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์ของจำนวนประชากรของประเทศสหรัฐอเมริกาเท่านั้น มีผลกระทบต่อการสั่งเข้าสับปะรดกระป๋องจากไทยของสหรัฐอเมริกาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 และค่าสัมประสิทธิ์ของราคาส่งออกสับปะรดกระป๋องไทยไปยังสหรัฐอเมริกา มูลค่าผลิตภัณฑ์ในประเทศเบื้องต้นของประเทศสหรัฐอเมริกาไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนค่าสัมประสิทธิ์ของราคาส่งออกสับปะรดกระป๋องของไทยไปยังกลุ่มประชาคมยุโรปที่ปรับด้วยดัชนีราคาผู้บริโภคของกลุ่มประชาคมยุโรป และจำนวนประชากรของกลุ่มประชาคมยุโรปเท่านั้นที่มีผลกระทบต่อการสั่งเข้าสับปะรดกระป๋องจากไทยของกลุ่มประชาคมยุโรปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 ค่าสัมประสิทธิ์ของราคาส่งออกสับปะรดกระป๋องของฟิลิปปินส์ไปยังกลุ่มประชาคมยุโรป ปรับด้วยดัชนีราคาผู้บริโภคของประเทศในกลุ่มประชาคมยุโรป และอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราของไทยเปรียบเทียบกับเงินตราของกลุ่มประชาคมยุโรปไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และการพยากรณ์อุปสงค์การสั่งเข้าสับปะรดกระป๋องจากไทยของประเทศคู่ค้าสำคัญในช่วงปี พ.ศ. 2536-2540 คาดว่ามีแนวโน้มการสั่งนำเข้าสับปะรดกระป๋องจากไทยลดลงในปี พ.ศ. 2536 แต่จะเพิ่มการสั่งเข้าอย่างต่อเนื่องในปี พ.ศ. 2537-2540 คือ สหรัฐอเมริกา กลุ่มประชาคมยุโรป ญี่ปุ่น แคนาดา ฟินแลนด์ และออสเตรเลีย ส่วนประเทศเกาหลีใต้นั้น คาดว่าจะสั่งเข้าสับปะรดกระป๋องจากไทยเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องตลอดช่วงปี พ.ศ. 2536-2540 โดยปริมาณการสั่งเข้าสับปะรดกระป๋องจากไทยของสหรัฐอเมริกา พยากรณ์เฉลี่ยในปี พ.ศ. 2536-2540 อยู่ในช่วงพยากรณ์ขั้นน้อยที่สุดเท่ากับ 181,294 ตันต่อปี ถึงขั้นมากที่สุด 198,151 ตันต่อปี กลุ่มประชาคมยุโรปอยู่ในช่วง 112,014-198,499 ตันต่อปี ประเทศญี่ปุ่นอยู่ในช่วง 30,899-41,450 ตันต่อปี ประเทศแคนาดาอยู่ในช่วง 7,772-23,267 ตันต่อปี ประเทศฟินแลนด์อยู่ในช่วง 10,298-11,108 ตันต่อปี ประเทศเกาหลีใต้อยู่ในช่วง 12,407-24,560 ตันต่อปี และประเทศ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ออสเตรเลียอยู่ในช่วง 7,545-8,988 ตันต่อปี โดยประเทศสหรัฐอเมริกาและกลุ่มประชาคมยุโรปยังจัดได้ว่าเป็นคู่ค้าสับปะรดกระป๋องที่สำคัญที่สุดของไทยในระยะเวลา 5 ปีข้างหน้า เนื่องจากมีปริมาณการส่งเข้ามาและมีอัตราขยายตัวของปริมาณส่งเข้าโดยเฉลี่ยต่อปีเพิ่มขึ้น รองลงมาได้แก่ประเทศญี่ปุ่น แคนาดา ฟินแลนด์ เกาหลีใต้ และออสเตรเลีย ตามลำดับ โดยประเทศเกาหลีใต้ ญี่ปุ่น และออสเตรเลียจะเป็นตลาดที่มีความสำคัญมากยิ่งขึ้น เนื่องจากมีอัตราการขยายตัวของปริมาณการส่งเข้าในช่วงพยากรณ์สูง

ดวงฤดี ศิริเสถียร (2539) ศึกษาการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันการส่งออกสินค้าสับปะรดกระป๋องทั้งหมดได้ผลว่า ความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่ประเทศไทยมีในสินค้าประเภทกระป๋องนั้นมีลดลงเรื่อย ๆ โดยที่ผลจากการแข่งขันมีค่าลดลงเช่นกัน อีกทั้งจากการวิเคราะห์แบบจำลองส่วนแบ่งตลาดคงที่เห็นได้ว่า ในช่วงปี พ.ศ. 2525-2534 ผลจากการแข่งขันเป็นปัจจัยสำคัญเป็นที่สองต่อมูลค่าการส่งออกสับปะรดกระป๋องที่เปลี่ยนแปลงไป ผลจากการแข่งขันมาจากปัจจัยภายในประเทศ คือ ราคาสับปะรดกระป๋องของไทย จากการศึกษาเห็นได้ว่าราคาสับปะรดกระป๋องของไทยเป็นตัวแปรที่มีความสำคัญต่ออุปสงค์การส่งออกในประเทศเยอรมนี และญี่ปุ่น ดังนั้นการที่ราคาสับปะรดมีการเปลี่ยนแปลงจะทำให้ผลจากการแข่งขันเปลี่ยนไปด้วยซึ่งจะไปมีผลกระทบต่อส่งออกสับปะรดกระป๋องของไทยไปสองประเทศนี้อย่างมาก ในขณะที่ราคาสับปะรดกระป๋องของไทยไปสหรัฐอเมริกาและปริมาณการผลิตสับปะรดกระป๋องของสหรัฐอเมริกาเป็นปัจจัยที่มีผลน้อยสุดต่ออุปสงค์ส่งออก ดังนั้น หากปัจจัยทั้งสองมีการเปลี่ยนแปลงก็ไม่ได้ทำให้การส่งออกสับปะรดกระป๋องของไทยไปสหรัฐอเมริกาเปลี่ยนแปลงไปมากนักส่วนตัวแปรที่มีผลต่อการกระจายตลาด คือ รายได้ที่แท้จริงต่อหัวของประเทศผู้นำเข้าสับปะรดกระป๋องของไทย ซึ่งมีความสำคัญต่ออุปสงค์ส่งออกเป็นอย่างมาก ยกเว้นในตลาดเยอรมนีจากการวิเคราะห์ส่วนแบ่งการตลาดคงที่ให้เห็นว่าผลจากการกระจายมีความสำคัญต่อมูลค่าการส่งออกที่เปลี่ยนแปลงไปมากขึ้น โดยที่ในช่วงปี พ.ศ. 2525-2529 ผลจากการกระจายตลาดเป็นปัจจัยอันดับที่สี่ที่มีผลต่อมูลค่าการส่งออกในช่วงปี พ.ศ. 2530-2534 ผลจากการกระจายตลาดเลื่อนขึ้นมาเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญอันดับสาม ต่อมูลค่าการส่งออกต่อมาในปี พ.ศ. 2535 ผลจากการกระจายตลาดเลื่อนขึ้นมาเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญเป็นอันดับสองต่อมูลค่าการส่งออกสับปะรดกระป๋องที่เปลี่ยนแปลงไป ดังนั้นจากการศึกษาครั้งนี้สรุปได้ว่า ปัจจัยที่มีผลต่ออุปสงค์การส่งออกสับปะรดกระป๋องของไทยที่ควรให้ความสนใจ คือ ราคาสับปะรดกระป๋องของไทยและรายได้ที่แท้จริงต่อหัวของประเทศผู้นำเข้าสับปะรดกระป๋องของไทย

มณีนรินทร์ โรจนประภพ (2544) ศึกษาผลกระทบของมาตรการกีดกันทางการค้าในการส่งออกสับปะรดกระป๋อง โดยใช้แบบจำลองสมการถดถอยพหุคูณ วิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การส่งออกสับประรดกระป๋องของไทยไปสหรัฐอเมริกา ช่วงปี พ.ศ. 2523-2542 และเยอรมนี ช่วงปี พ.ศ. 2525-2542 พบว่าปัจจัยที่มีผลกระทบต่อ การส่งออกของไทยในตลาดสหรัฐอเมริกาคือ ราคาส่งออกสับประรดกระป๋องของไทยไปสหรัฐอเมริกา และรายได้ประชาชาติต่อบุคคลของสหรัฐอเมริกาที่ปรับด้วยดัชนีราคาผู้บริโภคของสหรัฐอเมริกาและมาตรการต่อต้านการทุ่มตลาดของสหรัฐอเมริกา โดยมีค่าความยืดหยุ่นของตัวแปรเท่ากับ -0.87, 1.81 และ -1.07 ตามลำดับ จากค่าความยืดหยุ่นที่ได้แสดงให้เห็นว่ารายได้ประชาชาติของสหรัฐอเมริกาเป็นตัวแปรสำคัญที่สะท้อนผลการขยายตัวของตลาด เป็นผลให้การส่งออกของไทยขยายตัวเพิ่มขึ้น ส่วนราคาส่งออกสับประรดกระป๋องเป็นตัวแปรที่สะท้อนให้เห็นผลจากการแข่งขันของไทยในสหรัฐอเมริกา แต่มีผลน้อยกว่ารายได้ประชาชาติและมาตรการต่อต้านการทุ่มตลาด ส่วนราคานำเข้าสับประรดกระป๋องจากฟิลิปปินส์ของสหรัฐอเมริกา ไม่ส่งผลกระทบต่อ การนำเข้าสับประรดกระป๋องจากไทยของสหรัฐอเมริกา และปัจจัยที่มีผลกระทบต่อ การส่งออกของไทยไปยังเยอรมนี คือ ราคาส่งออกสับประรดกระป๋องของไทยไปเยอรมนี และรายได้ประชาชาติต่อบุคคลของเยอรมนีที่ปรับด้วยดัชนีราคาผู้บริโภคของเยอรมนี โดยค่าความยืดหยุ่นของตัวแปรเท่ากับ -0.53 และ 0.80 ตามลำดับ จากค่าความยืดหยุ่นที่ได้จะเห็นว่า รายได้ประชาชาติเป็นตัวแปรสำคัญที่สะท้อนผลการขยายตัวของตลาด เป็นผลให้การส่งออกของไทยขยายตัวเพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นตัวแปรที่มีผลกระทบมากที่สุด ส่วนราคาส่งออกสับประรดกระป๋องของไทยเป็นตัวแปรที่สะท้อนให้เห็นผลจากการแข่งขันของไทยในตลาดเยอรมนี จากการวิเคราะห์ความได้เปรียบ โดยเปรียบเทียบที่ปรากฏ พบว่า ก่อนมีการใช้มาตรการกีดกันทางการค้า ทั้งประเทศไทยกับฟิลิปปินส์ยังมีความได้เปรียบ โดยเปรียบเทียบในการส่งออกสับประรดกระป๋อง แต่เมื่อมีการใช้มาตรการกีดกันทางการค้า แนวโน้มของความได้เปรียบในการส่งออกสับประรดกระป๋องมากกว่าฟิลิปปินส์

สมมติฐานของการศึกษา

ในการศึกษาคั้งนี้ตั้งสมมติฐาน ได้ดังนี้

1. การเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งการตลาดสับประรดกระป๋องของไทยในตลาดสหรัฐอเมริกา และสาธารณรัฐเยอรมนีมีค่าเพิ่มขึ้น เนื่องจากผลที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงขนาดของตลาดผลที่เกิดจากการแข่งขันในตลาด และผลที่เกิดจากการกระจายตัวของตลาดมีค่าเพิ่มขึ้น
2. ค่าดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่ปรากฏของการส่งออกสับประรดกระป๋องของไทยมีค่ามากกว่า 1 มีความได้เปรียบ โดยเปรียบเทียบในการส่งออกสับประรดกระป๋อง เมื่อเทียบกับประเทศฟิลิปปินส์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แนวคิดทางทฤษฎี

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้อาศัยแบบจำลองการเปลี่ยนแปลงของส่วนแบ่งตลาด ในการวิเคราะห์ การเปลี่ยนแปลงของส่วนแบ่งตลาด และใช้ดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่ปรากฏ ตามแนวคิดของเบลลา บาลาสซา เพื่อศึกษาถึงความสามารถในการส่งออกสินค้าของประเทศไทย

แบบจำลองการเปลี่ยนแปลงของส่วนแบ่งตลาด

การวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของส่วนแบ่งตลาดสับปะรดกระป๋องของไทย ในประเทศ สหรัฐอเมริกา และประเทศเยอรมนี ในที่นี้จะใช้แบบจำลองการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาด ซึ่ง กำหนดขึ้นโดยแอล.อาร์. ริกอซ (L.R. Rigaux), ดี.ซี. สพรอท (D.C. Sprott), จี.แอล. ออชเนอร์ (G.L. Ochsner) และจี.แอล. แครมเมอร์ (G.L. Cramer) การศึกษาดังกล่าวจะวัดผลการเปลี่ยนแปลงของ ส่วนแบ่งตลาด 3 ลักษณะ ดังนี้ (Ochsner and Cramer, 1976: 12-20)

1. ผลการเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากขนาดของตลาด (market share analysis model) เป็นการ พิจารณาการเปลี่ยนแปลงของส่วนแบ่งตลาดของประเทศผู้ส่งออก อันเนื่องมาจากการเพิ่มขึ้น หรือ ลดลงของปริมาณการส่งออกโดยกำหนดให้ส่วนแบ่งตลาดคงที่ แสดงให้เห็นถึงความสามารถ ใน การส่งออกของผู้ส่งออก รายได้ประชาชาติและจำนวนประชากรของประเทศผู้นำเข้าเป็นตัวชี้ถึง ความเจริญเติบโตในการส่งออกสินค้าไปสู่ตลาดนั้น

2. ผลการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากการแข่งขันในตลาด (competitive effect) เป็นการ พิจารณาการเปลี่ยนแปลงของส่วนแบ่งตลาดของประเทศผู้ส่งออก อันเนื่องมาจากการแข่งขัน ระหว่างผู้ส่งออกต่างๆ ในสินค้าชนิดเดียวกัน โดยกำหนดให้ขนาดของตลาดคงที่ในช่วงเวลาฐาน กับเวลาที่พิจารณา กล่าวคือ ถ้าส่วนแบ่งตลาดของประเทศผู้ส่งออกลดลง ขณะที่ขนาดของตลาด ส่งออกคงที่ แสดงว่าผลการแข่งขันนั้น ทำให้ประเทศผู้ส่งออกต้องสูญเสียตลาดไปบางส่วน ทำนอง เดียวกัน ถ้าส่วนแบ่งตลาดของประเทศผู้ส่งออกนั้นเพิ่มขึ้น แสดงว่าผลของการแข่งขันทำให้ ประเทศผู้ส่งออกได้เปรียบคือ มีตลาดเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตามการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดดังกล่าว ไม่เพียงแต่จะเกิดจากผลของการแข่งขันเท่านั้น ยังรวมถึงการเปลี่ยนแปลงในนโยบายทางการค้า และการตลาดของประเทศผู้นำเข้าด้วย

3. ผลการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดที่เกิดขึ้นจากการกระจายตัวของตลาด (distribution effect) เป็นการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดของประเทศผู้ส่งออกประเทศใดประเทศหนึ่งที่เกิดจาก การกระจายตัวของตลาด โดยพิจารณาจากการเปลี่ยนแปลงปริมาณการส่งออกของประเทศนั้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เนื่องจากความต้องการภายในของตลาดเปลี่ยนไป อาทิเช่น การบริโภคสินค้า หรือการนำสินค้านั้นไปใช้ประโยชน์ เป็นต้น โดยกำหนดให้ขนาดตลาดและส่วนแบ่งการตลาดคงที่ ซึ่งก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงความสำคัญของประเทศผู้ส่งออก (relative change) โดยจะทำให้ปริมาณการส่งออกที่แท้จริงของแต่ละประเทศเปลี่ยนแปลงไป ในขณะที่ส่วนแบ่งตลาดและขนาดของตลาดคงที่

วิธีการคำนวณเพื่อหาขนาดของการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาด อันเนื่องมาจากผลการเปลี่ยนแปลงทั้งสามลักษณะดังกล่าว ในตารางที่ 3 ซึ่งในที่นี้สมมติให้ตลาดส่งออกของประเทศ X ประกอบด้วย 2 ตลาดคือ ตลาด A และตลาด B และมีประเทศส่งออกที่แข่งขันกับประเทศ X เพียงประเทศเดียว การวิเคราะห์พิจารณาเพียง 2 ปีคือ ปีที่ 1 และปีที่ 2 สามารถนำมาคำนวณการเปลี่ยนแปลงส่วนครองตลาดของประเทศ X ออกเป็น 3 ลักษณะ กล่าวคือ การเปลี่ยนแปลงอันเนื่องมาจากขนาดของตลาด โดยกำหนดให้ส่วนครองตลาดคงที่ การแข่งขันในตลาดโดยกำหนดให้ขนาดของตลาดคงที่ และการกระจายตัวของตลาด โดยกำหนดให้ส่วนครองตลาดและขนาดของตลาดคงที่ระหว่างปีที่ 1 และปีที่ 2 ได้ดังนี้

ตารางที่ 4 ตัวอย่างการคำนวณการเปลี่ยนแปลงส่วนครองตลาดโดยใช้ข้อมูลสมมติระหว่างปีที่ 1 และปีที่ 2

	ปริมาณการนำเข้า ทั้งหมด	ปริมาณการนำเข้าจาก ประเทศ X	ส่วนครองตลาดของ ประเทศ X
ปีที่ 1			
ตลาด A	400	160	0.40
ตลาด B	1,200	240	0.20
รวมทั้งหมด	1,600	400 (A_1)	0.25
ปีที่ 2			
ตลาด A	200	100	0.50
ตลาด B	1,800	540	0.30
รวมทั้งหมด	2,000	640 (A_2)	0.32

ที่มา: (Ochsner and Cramer, 1976)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตัวเลขสมมติและวิธีการดังกล่าวนี้สามารถนำมาคำนวณหาการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งการตลาดของประเทศ X ได้โดย

1. กำหนดความสามารถในการส่งออก (potential export)

1.1 ส่วนครองตลาดของประเทศ X ในปีที่ 1 ณ ระดับการส่งออกในปีที่ 2

$$S_1 = 0.25 \times 2,000 = 500 \text{ หน่วย}$$

1.2 ส่วนครองตลาดของประเทศ X ในปีที่ 1 ในตลาด A ตลาด B ระดับการส่งออกในปีที่ 2

$$S_2 = (0.40 \times 200) + (0.20 \times 1,800) = 440 \text{ หน่วย}$$

ตารางที่ 5 การเปลี่ยนแปลงส่วนครองตลาดของประเทศ X ระหว่างปีที่ 1 และปีที่ 2 ได้ดังนี้

ผลการเปลี่ยนแปลงส่วนครองตลาดของประเทศ X	หน่วย	ร้อยละ
ผลทั้งหมด ($A_2 - A_1$)	+240	+100
ผลจากการเปลี่ยนแปลงขนาดของตลาด ($S_1 - A_1$)	+100	+42
ผลจากการเปลี่ยนแปลงการแข่งขันในตลาด ($A_2 - S_2$)	+200	+83
ผลจากการเปลี่ยนแปลงการกระจายตัวของตลาด ($S_2 - S_1$)	-60	-25

จากการคำนวณในตัวอย่างข้างต้นสรุปได้ว่า การเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งการตลาดของประเทศ X ในตลาด A และตลาด B ระหว่างปีที่ 1 และปีที่ 2 มีผลของการเปลี่ยนแปลงทั้งหมดเพิ่มขึ้น 240 หน่วย ในจำนวนนี้เป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งการตลาดอันเนื่องมาจากขนาดตลาดเพิ่มขึ้น 100 หน่วยหรือคิดเป็นร้อยละ 42 ของผลจากการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งการตลาดทั้งหมด เป็นผลจากการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งการตลาดอันเนื่องมาจากการแข่งขันในตลาดเพิ่มขึ้น 200 หน่วยหรือคิดเป็นร้อยละ 83 ของผลจากการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งการตลาดทั้งหมด และเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งการตลาดอันเนื่องมาจากการกระจายตัวของตลาดลดลง 60 หน่วยหรือคิดเป็นร้อยละ 25 ของผลจากการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งการตลาดทั้งหมด

แบบจำลอง CMS ที่ประยุกต์ใช้ในการวิเคราะห์ จะมีข้อสมมติพื้นฐานดังนี้ (ฐะปะณี, 2539)

1. กำหนดให้ลักษณะอุปสงค์ของประเทศผู้นำเข้าเป็นตัวแปรภายนอก และไม่สามารถควบคุมได้โดยประเทศส่งออก

2. ส่วนแบ่งตลาดส่งออกของประเทศผู้ส่งออกที่กำลังศึกษาอยู่ในตลาดใดตลาดหนึ่งจะกำหนดให้มีค่าคงที่ ทราบเท่าที่ประเทศส่งออกดังกล่าวสามารถปรับตัวตามการเปลี่ยนแปลงของ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อุปสงค์ในตลาดนี้ได้ ซึ่งหมายความว่า การเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดของประเทศดังกล่าวในตลาดใดตลาดหนึ่งเป็นผลอันเนื่องมาจากความสามารถในการแข่งขันของประเทศนั้น เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศคู่แข่งอื่น ๆ ซึ่งในทางอ้อมความสามารถในการแข่งขันนี้จะขึ้นอยู่กับความสามารถในการปรับตัวด้านอุปทานผู้ส่งออกดังกล่าว

3. ความยืดหยุ่นของอุปทานการส่งออกมีค่านันต์ คือ ประเทศผู้ส่งออกสามารถขยายการผลิตสินค้า เพื่อสนองตลาดโลกที่ขยายตัวได้เสมอ

4. สินค้าที่ผลิตโดยผู้ผลิตจากประเทศต่าง ๆ มีลักษณะและคุณภาพเหมือนกันหรือใกล้เคียงกันจนไม่ก่อให้เกิดความแตกต่างในแง่ของผู้บริโภค

5. ไม่มีการร่วมมือกันระหว่างประเทศผู้ส่งออกในตลาดโลก

ดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่ปรากฏ

ตามหลักการของการได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ การค้าระหว่างประเทศเกิดขึ้น เนื่องจากประเทศต่างๆ ผลิตสินค้าได้ในจำนวนไม่เท่ากัน ด้วยปัจจัยผลิตที่เท่ากัน หรืออาจกล่าวได้ว่าประเทศต่างๆ ผลิตสินค้าอย่างเดียวกัน ด้วยปัจจัยการผลิตที่แตกต่างกัน หรือต้นทุนที่ต่างกัน ทั้งนี้ เพราะปัจจัยผลิตของแต่ละประเทศมีประสิทธิภาพในการผลิตเชิงสัมพัทธ์ (relative productivity) ไม่เท่ากัน ประเทศที่สามารถผลิตสินค้าชนิดหนึ่งด้วยต้นทุนที่ต่ำกว่า เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่น ก็จะทำการผลิตสินค้าที่ตนมีต้นทุนต่ำกว่าประเทศอื่น และปล่อยให้อีกประเทศหนึ่งผลิตสินค้าอีกชนิดหนึ่ง ซึ่งการศึกษาความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบตามทฤษฎีนี้ ในทางปฏิบัติกระทำได้ค่อนข้างยาก เนื่องจากประสบปัญหาด้านข้อมูลต้นทุนสินค้าในประเทศต่าง ๆ ซึ่งหาได้ยาก

ดังนั้น การพิจารณาถึงความสามารถในการส่งออกสินค้าชนิดใดชนิดหนึ่ง อาจวัดได้หลายวิธี และค่าดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่ปรากฏก็เป็นค่าหนึ่งที่สามารถชี้ให้เห็นถึงความสามารถในการส่งออกได้ โดยมีนักเศรษฐศาสตร์ชื่อ เบลลา บาลาสซา (Balassa, 1977) ได้ศึกษาถึงบทบาทของการส่งออกสินค้าโดยพิจารณาจากสัดส่วนการส่งออกสินค้าชนิดใดชนิดหนึ่งภายในประเทศต่อสัดส่วนการส่งออกสินค้าชนิดนั้นของโลก

เครื่องมือที่ใช้วัดความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ เรียกกันว่า ดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่ปรากฏ (RCA) ภายใต้อธิบายที่ว่าการได้เปรียบโดยเปรียบเทียบจะเป็นตัวกำหนดรูปแบบการค้าระหว่างประเทศ ซึ่งมีสูตรในการคำนวณดังนี้

$$RCA = \frac{X_{ik} / X_i}{X_{wk} / X_w}$$

โดยที่ RCA	=	ค่าดัชนีความได้เปรียบ โดยเปรียบเทียบ
X_{ik}	=	มูลค่าการส่งออกสินค้า k ของประเทศ i
X_i	=	มูลค่าการส่งออกสินค้าทั้งหมดของประเทศ i
X_{wk}	=	มูลค่าการส่งออกสินค้า k ของโลก
X_w	=	มูลค่าการส่งออกสินค้าทั้งหมดของโลก

ถ้าค่า RCA ที่คำนวณได้เป็นดังนี้ คือ

ค่า RCA มากกว่า 1 แสดงว่า สัดส่วนการส่งออกสินค้า k ของประเทศ i ต่อการส่งออกสินค้าทั้งหมดของประเทศ i สูงกว่าสัดส่วนการส่งออกสินค้า k ของโลก ต่อการส่งออกสินค้าทั้งหมดของโลกหรือกล่าวอีกอย่างหนึ่งว่า ประเทศ i อยู่ในฐานะได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกสินค้า k

ค่า RCA น้อยกว่า 1 แสดงว่า สัดส่วนการส่งออกสินค้า k ของประเทศ i ต่อการส่งออกสินค้าทั้งหมดของประเทศ i ต่ำกว่าสัดส่วนการส่งออกสินค้า k ของโลก ต่อการส่งออกสินค้าทั้งหมดของโลกหรือกล่าวอีกอย่างหนึ่งว่า ประเทศ i อยู่ในฐานะเสียเปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกสินค้า k

ค่า RCA เท่ากับ 1 แสดงว่า สัดส่วนการส่งออกสินค้า k ของประเทศ i ต่อการส่งออกสินค้าทั้งหมดของประเทศ i เท่ากับสัดส่วนการส่งออกสินค้า k ของโลกต่อการส่งออกทั้งหมดของโลก

ข้อดีของ RCA คือ ทำให้เห็นภาพกว้าง ๆ ของการส่งออกสินค้าเมื่อเปรียบเทียบกับ การส่งออกสินค้า k ของทั่วโลก

ข้อจำกัดของ RCA มีอยู่หลายประการ คือ

1. ขนาดของประเทศที่นำมาพิจารณา ถ้าประเทศเล็กมูลค่าการส่งออกสินค้านรวมของประเทศจะมีค่าน้อยกว่าประเทศที่มีขนาดใหญ่กว่า ดังนั้น RCA ของประเทศที่มีขนาดใหญ่เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับประเทศที่เล็กแล้วมักจะน้อยกว่า จึงไม่สามารถสรุปลงไปได้แน่ชัดว่าประเทศใดมีความสามารถในการส่งออกมากกว่ากัน

2. RCA ของการส่งออกสินค้า k ของประเทศที่มีการส่งออกสินค้าเกษตรเป็นหลักจะมีค่าสูงกว่า RCA ของประเทศที่มีการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมเป็นหลัก ทั้งนี้เพราะว่ามูลค่าการส่งออกของสินค้าอุตสาหกรรมจะสูงกว่ามูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตรกรรม

3. การที่ค่า RCA มากกว่า 1 หรือ RCA น้อยกว่า 1 ไม่สามารถสรุปได้แน่ชัดว่าเกิดปัญหาจากปัจจัยใด

ถึงแม้ว่าค่า RCA จะมีข้อจำกัดมากกว่าข้อดีแต่ค่า RCA ก็ยังแสดงการเปลี่ยนแปลงทิศทางการส่งออกสินค้า k ของประเทศหนึ่งได้โดยคำนวณหาค่า RCA ของหลายช่วงเวลาแล้วนำมาเปรียบเทียบกัน แต่ต้องคำนึงถึงข้อจำกัดต่างๆ ของ RCA

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3

สถานการณ์การส่งออกสับประรดกระป๋องของตลาดโลกและของประเทศไทย

ในบทนี้เป็นการนำเสนอ ผลการศึกษาที่เกี่ยวกับสถานการณ์การส่งออกสับประรดกระป๋องของโลก รวมทั้งสถานการณ์การส่งออกสับประรดกระป๋องของประเทศไทยไปยังประเทศคู่ค้าที่สำคัญคือ สหรัฐอเมริกา และสาธารณรัฐเยอรมนี มาตรการของประเทศคู่ค้าที่มีต่ออุตสาหกรรมสับประรดกระป๋องของไทย ตลอดจนปัญหาต่าง ๆ และบทบาทของภาครัฐบาลในด้านนโยบายและให้การสนับสนุนการส่งออก ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

สถานการณ์การส่งออกอุตสาหกรรมสับประรดกระป๋องในตลาดโลก

จากภาวะการส่งออกอุตสาหกรรมสับประรดกระป๋องของแต่ละประเทศทั่วโลกนั้น มีการแข่งขันการส่งออกสับประรดกระป๋องมากขึ้น ประเทศใดที่สามารถทำการผลิตและแปรรูปสับประรดเป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ได้ก็จะเน้นการส่งออกสู่ตลาดต่างประเทศ โดยเฉพาะประเทศที่ไม่สามารถผลิตและแปรรูปได้เองแต่มีความต้องการบริโภคสูง มีเพียงไม่กี่ประเทศเท่านั้นที่สามารถส่งออกสับประรดกระป๋องได้เป็นจำนวนมาก ซึ่งผู้ผลิตสับประรดกระป๋องรายใหญ่ที่สุดของโลกคือ ประเทศไทย (ตารางที่ 6) มีปริมาณการส่งออกจำนวน 388,193 ตัน ในปี พ.ศ. 2538 หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 39.07 ของปริมาณการส่งออกสับประรดกระป๋องทั้งหมดของโลก มูลค่า 234,125 พันดอลลาร์สหรัฐอเมริกา (หรือพันเหรียญสหรัฐฯ) และในปี พ.ศ. 2543 ประเทศไทยมีการส่งออกเพิ่มขึ้นเป็นจำนวน 446,392 ตัน หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 41.56 ของปริมาณการส่งออกสับประรดกระป๋องทั้งหมดของโลก มูลค่า 212,403 พันเหรียญสหรัฐฯ และประเทศที่เป็นอันดับรองต่อจากไทย ได้แก่ ฟิลิปปินส์ ซึ่งมีปริมาณการส่งออกสับประรดกระป๋องในปี พ.ศ. 2538 จำนวน 191,649 ตัน หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 19.29 ของปริมาณการส่งออกสับประรดกระป๋องทั้งหมดของโลก มูลค่า 80,781 พันเหรียญสหรัฐฯ และในปี พ.ศ. 2543 ฟิลิปปินส์มีการส่งออกเพิ่มขึ้นมากเป็นจำนวน 251,423 ตัน หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 23.40 ของปริมาณการส่งออกสับประรดกระป๋องทั้งหมดของโลก มูลค่า 90,702 พันเหรียญสหรัฐฯ จะเห็นได้ว่าฟิลิปปินส์มีอัตราการขยายตัวมากกว่าไทย (ภาพที่ 1) นอกจากนี้ ยังมีประเทศอีกหลายประเทศที่มีการพัฒนาการผลิตและส่งออกได้อย่างรวดเร็ว ได้แก่ เกนยา และจีน (ตารางผนวกที่ 5) ในปี พ.ศ. 2541 ประเทศเคนยาสามารถส่งออกสับประรดกระป๋องได้เป็นจำนวนมากเท่ากับ 80,688 ตันในช่วงเวลาเดียวกันนั้น อินโดนีเซียมีเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปริมาณส่งออกสับปะรดกระป๋องจำนวน 37,853 ตัน นับว่าเป็นปีที่มีปริมาณการส่งออกน้อยที่สุดในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2538-2543 ต่อมาปี พ.ศ. 2542 อินโดนีเซียมีปริมาณสับปะรดเพิ่มขึ้นเป็น 136,115 ตัน มีมูลค่าเท่ากับ 85,302 พันเหรียญสหรัฐฯ (ตารางผนวกที่ 6) และเป็นปีเดียวเท่านั้น ที่มีมูลค่าการส่งออกมากกว่าฟิลิปปินส์ ขณะที่ฟิลิปปินส์ส่งออกจำนวน 183,425 ตัน

ตารางที่ 6 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศผู้ส่งออกที่สำคัญในตลาดโลกปี พ.ศ. 2538-2543

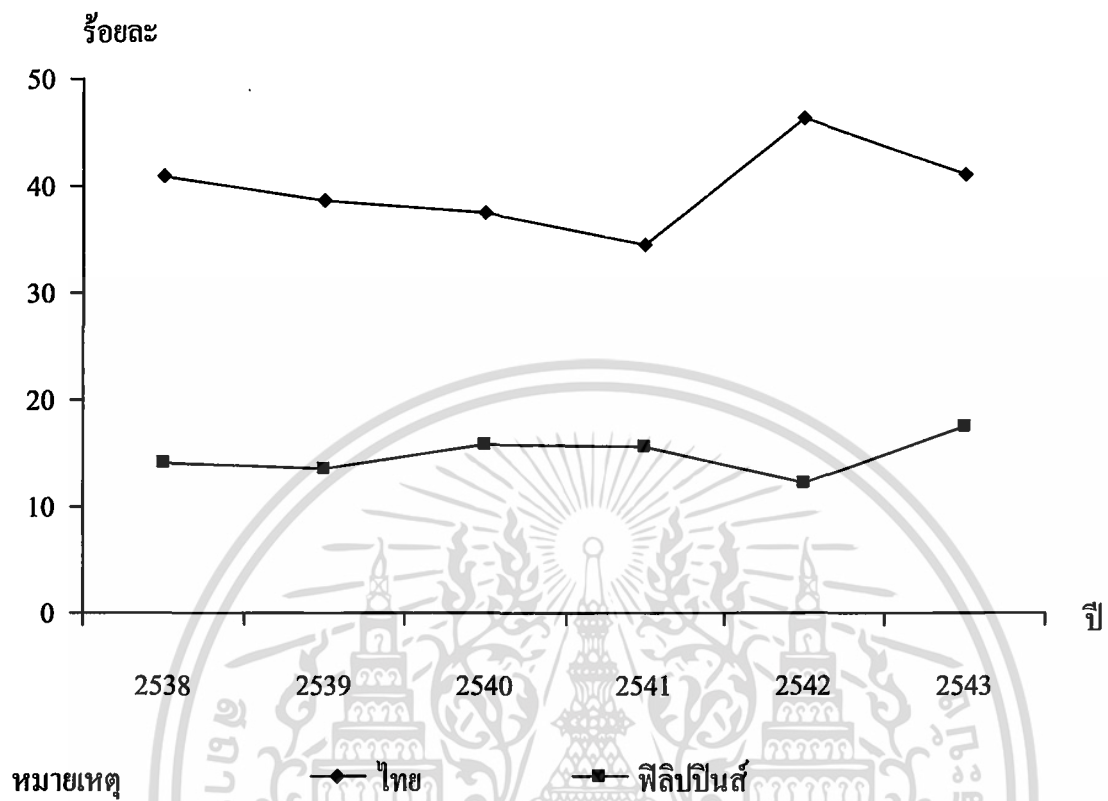
ปี พ.ศ.	ไทย		ฟิลิปปินส์		ทั้งหมด	
	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (พันเหรียญสหรัฐฯ)	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (พันเหรียญสหรัฐฯ)	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (พันเหรียญสหรัฐฯ)
2538	388,193 (39.07) ¹	234,125 (41.01) ²	191,649 (19.29)	80,781 (14.15)	993,571 (100.00)	570,893 (100.00)
2539	352,385 (34.94)	263,803 (38.65)	250,010 (24.79)	93,152 (13.65)	1,008,457 (100.00)	682,553 (100.00)
2540	286,095 (35.77)	202,409 (37.61)	185,296 (23.17)	85,789 (15.94)	799,738 (100.00)	538,098 (100.00)
2541	232,703 (30.16)	174,131 (34.60)	208,139 (26.98)	79,245 (15.74)	771,413 (100.00)	503,309 (100.00)
2542	486,260 (45.86)	313,655 (46.43)	183,425 (17.30)	82,406 (12.20)	1,060,416 (100.00)	675,520 (100.00)
2543	446,392 (41.56)	212,403 (41.11)	251,423 (23.40)	90,720 (17.56)	1,074,104 (100.00)	516,626 (100.00)
เฉลี่ย	365,338 (37.89)	233,421 (40.16)	211,657 (22.49)	85,348.83 (14.69)	951,283.17 (100.00)	581,166.50 (100.00)

หมายเหตุ ¹ ตัวเลขในวงเล็บแสดงปริมาณการส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศผู้ส่งออกที่สำคัญมีหน่วยเป็นร้อยละ

² ตัวเลขในวงเล็บแสดงมูลค่าการส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศผู้ส่งออกที่สำคัญมีหน่วยเป็นร้อยละ

ที่มา: (Food and Agriculture Organization of the United Nation, 1995-2000)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 1 ร้อยละมูลค่าการส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศผู้ส่งออกที่สำคัญปี พ.ศ. 2538-2543 ที่มา: (จากตารางที่ 6)

การบริโภคสับปะรดกระป๋องของตลาดโลกนั้น มีปริมาณการนำเข้าจากทุกประเทศทั่วโลกเพิ่มมากขึ้น ดังเช่นในปี พ.ศ. 2538 มีปริมาณการนำเข้ารวมทั้งโลกจำนวน 915,559 ตัน เป็น 986,883 ตันในปี พ.ศ. 2543 เพิ่มขึ้นร้อยละ 7.79 ของปริมาณการนำเข้ารวมทั้งโลก แต่ในช่วงปี พ.ศ. 2541 จากการเกิดภาวะวิกฤตเศรษฐกิจทั่วโลก ทำให้อุปทานของสินค้าในตลาดโลกมีน้อย ราคาส่งออกเพิ่มขึ้น ส่งผลถึงปริมาณการนำเข้าสับปะรดกระป๋องทั้งโลกลดลงเหลือเพียงจำนวน 810,443 ตัน ซึ่งทวีปยุโรปมีปริมาณการนำเข้าสับปะรดกระป๋องมากที่สุดในโลก และในปี พ.ศ. 2543 มีสัดส่วนการนำเข้าคิดเป็นร้อยละ 48.49 ของปริมาณการนำเข้าสับปะรดกระป๋องทั้งหมดของโลก (ตารางที่ 7) ประเทศที่นำเข้าสับปะรดกระป๋องมาก ได้แก่ สาธารณรัฐเยอรมนี และ เนเธอร์แลนด์ (ตารางผนวกที่ 7) ซึ่งทั้งสองประเทศเปรียบเสมือนตัวแทนการนำเข้าสับปะรดกระป๋องจากต่างประเทศ แล้วนำมาจำหน่ายต่อให้กับประเทศต่าง ๆ ในสหภาพยุโรป รองลงมา คือ ทวีปอเมริกากลาง ซึ่งสหรัฐอเมริกาเป็นประเทศที่นำเข้าสูงสุดของทวีปนี้ และเป็นประเทศนำเข้าสับปะรดกระป๋องรายใหญ่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 7 ปริมาณและมูลค่าการนำเข้าสับประดกระป๋องของประเทศผู้นำเข้าที่สำคัญในตลาดโลกปี พ.ศ. 2538-2543

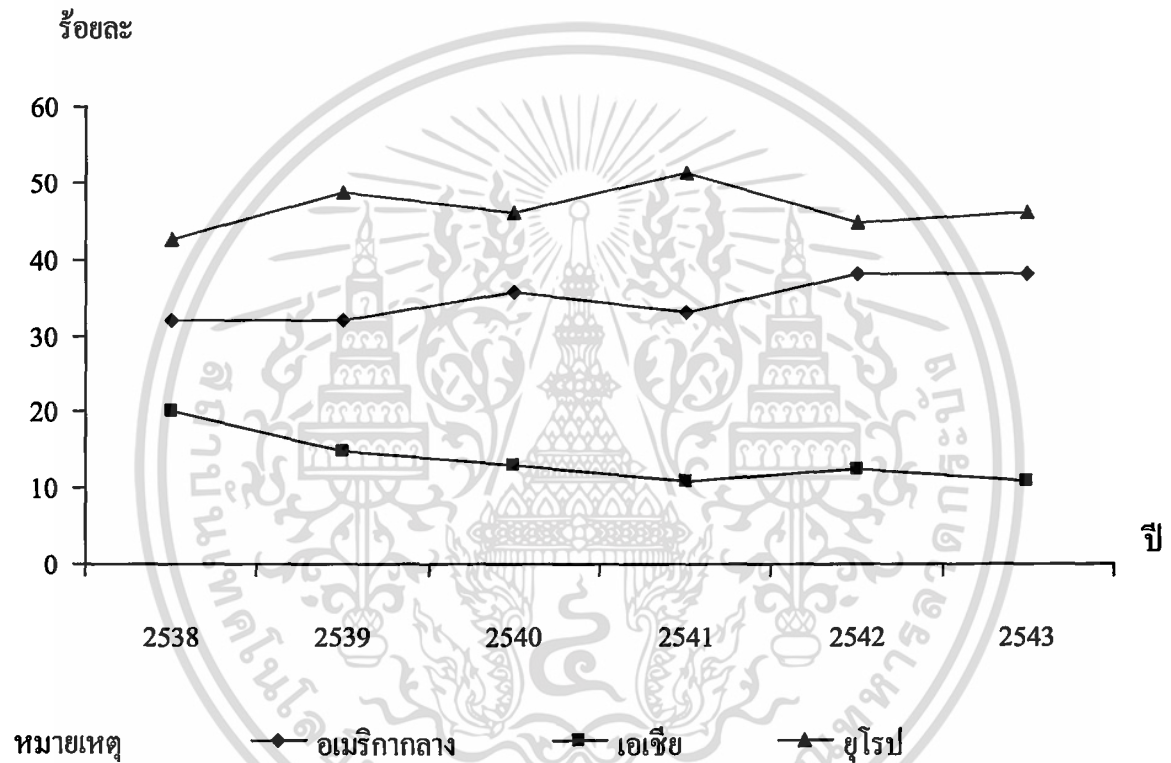
ปี พ.ศ.	ทวีปอเมริกากลาง		ทวีปเอเชีย		ทวีปยุโรป		ทั้งหมดในโลก	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
2538	308,772 (33.72) ¹	207,989 (32.07) ²	175,668 (19.19)	130,671 (20.15)	376,006 (41.07)	276,331 (42.61)	915,559 (100.00)	648,522 (100.00)
2539	314,231 (33.54)	250,881 (31.96)	135,875 (14.50)	115,554 (14.72)	442,737 (47.26)	381,069 (48.55)	936,844 (100.00)	784,884 (100.00)
2540	331,060 (36.85)	267,432 (35.68)	114,523 (12.75)	97,184 (12.97)	403,274 (44.89)	343,785 (45.87)	898,382 (100.00)	749,435 (100.00)
2541	276,466 (34.11)	228,947 (33.06)	88,900 (10.97)	75,925 (10.96)	404,650 (49.93)	355,965 (51.40)	810,443 (100.00)	692,576 (100.00)
2542	375,823 (39.09)	313,606 (37.99)	116,583 (12.13)	102,697 (12.44)	419,692 (43.65)	369,201 (44.72)	961,409 (100.00)	825,499 (100.00)
2543	353,106 (35.78)	254,211 (37.93)	107,669 (10.91)	72,821 (10.87)	478,575 (48.49)	309,095 (46.12)	986,883 (100.00)	670,141 (100.00)
เฉลี่ย	326,576.33 (35.56)	253,844.33 (34.84)	123,203 (13.42)	99,142 (13.61)	420,822.33 (45.83)	339,241 (46.57)	918,253.33 (100.00)	728,509.5 (100.00)

หมายเหตุ ¹ ตัวเลขในวงเล็บแสดงปริมาณการนำเข้าสับประดกระป๋องของประเทศที่สำคัญ มีหน่วยเป็นร้อยละ

² ตัวเลขในวงเล็บแสดงมูลค่าการนำเข้าสับประดกระป๋องของประเทศที่สำคัญ มีหน่วยเป็นร้อยละ

ที่มา: (Food and Agriculture Organization of the United Nation, 1995-2000)

ทวีปเอเชียเป็นอีกทวีปหนึ่งที่มีการนำเข้ามากเป็นอันดับสาม ถึงแม้ว่ามีประเทศผู้ส่งออกสำคัญ ๆ อยู่หลายประเทศก็ตาม ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2538-2543 ปีที่มีปริมาณการนำเข้าสับประรดกระป๋องรวมทั้งโลกมากที่สุด คือ ปี พ.ศ. 2543 เป็นจำนวน 986,883 ตัน แต่มูลค่าการนำเข้าสับประรดกระป๋องน้อยที่สุดเท่ากับ 670,141 พันเหรียญสหรัฐฯ เท่านั้น เนื่องจากสภาพทางเศรษฐกิจทั่วโลกเริ่มดีขึ้น ราคานำเข้าน้อยลง ทำให้ปริมาณการนำเข้าสับประรดกระป๋องเพิ่มมากขึ้นนั่นเอง

ภาพที่ 2 ร้อยละมูลค่าการนำเข้าสับประรดกระป๋องของประเทศผู้นำเข้าที่สำคัญปี พ.ศ. 2538-2543
ที่มา: (จากตารางที่ 7)

สถานการณ์การส่งออกอุตสาหกรรมสับประรดกระป๋องของประเทศไทย

สับประรดกระป๋องเป็นผลิตภัณฑ์สับประรดที่มีสัดส่วนการส่งออกสูงที่สุด ประมาณร้อยละ 70 ของการส่งออกสับประรดทั้งหมดของประเทศไทย เดิมนั้น ไทยสามารถส่งออกสับประรดกระป๋องไปจำหน่ายยังต่างประเทศคิดเป็นมูลค่ากว่า 10,000 ล้านบาทต่อปี แต่การส่งออกสับประรดกระป๋องของไทยกลับประสบกับปัญหา ในเรื่องการเรียกเก็บภาษีตอบโต้การทุ่มตลาดจากสหรัฐอเมริกา เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปัญหาการถูกยกเลิกสิทธิพิเศษการค้าทางภาษีศุลกากรจากสหภาพยุโรป ที่กำลังเผชิญอยู่ในปัจจุบัน ทำให้ความสามารถในการแข่งขันของไทยในด้านการส่งออกสับปะรดกระป๋องของไทยไปยังตลาดสหรัฐอเมริกาและยุโรปลดลงไปตามลำดับ ในขณะที่คู่แข่งของไทยอย่างฟิลิปปินส์มีความได้เปรียบในด้านราคาส่งออกมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ภาครัฐและเอกชนจะต้องมีนโยบายแก้ไขปัญหาลักษณะดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง เพื่อที่จะช่วยกันปรับปรุงคุณภาพของสินค้า ขยายตลาดส่งออกมากขึ้น เป็นต้น รายละเอียดมีดังนี้

ภาวะการส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทย

จากการที่ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ในเมืองไทย มักถือหุ้นโดยคนไทยในสัดส่วนสูงมากกว่าร้อยละ 50 ยกเว้นบริษัทโกล (ไทยแลนด์) จำกัด เท่านั้นที่ถือหุ้นโดยต่างชาติเป็นสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 92 ผู้ประกอบการของไทยจึงไม่มีความได้เปรียบในเรื่องช่องทางการจำหน่าย เนื่องจากไม่ได้ประโยชน์จากการจำหน่ายผ่านเครือข่ายของบริษัทข้ามชาติ อย่างเช่นผู้ประกอบการของฟิลิปปินส์ ดังนั้น การผลิตสับปะรดกระป๋องของไทยส่วนมากจะเป็นการรับจ้างผลิตตามคำสั่งซื้อ โดยใช้ตราหือของต่างชาติเท่านั้น ยกเว้น บริษัทโกล (ไทยแลนด์) จำกัด ที่ผลิตและจำหน่ายโดยใช้ตราหือของตนเอง และจำหน่ายผ่านบริษัทแม่ในสหรัฐอเมริกา ผลจากการที่ไทยไม่มีตราหือของตนเองในการส่งออกสับปะรดกระป๋อง ทำให้ไม่มีอำนาจต่อรองในเรื่องราคาส่งออก เนื่องจากถ้าผู้ผลิตของไทยขึ้นราคาส่งออก บริษัทที่สั่งซื้อก็จะเปลี่ยนไปสั่งซื้อจากผู้ผลิตรายอื่นแทน ซึ่งมีราคาส่งออกที่ถูกกว่า ซึ่งเป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ไทยไม่สามารถเป็นผู้กำหนดราคาส่งออกได้เป็นเพียงผู้รับราคาจากผู้ซื้อเท่านั้น ก่อให้เกิดความเสียเปรียบในการแข่งขันส่งออกสับปะรดกระป๋องของไทยได้ (วารสารณ์, 2545)

นอกจากนี้ การที่ตลาดส่งออกของไทยมีการกระจุกตัวสูงอยู่ที่ตลาดไม่กี่ตลาด (ตารางที่ 8) ได้แก่ สหรัฐอเมริกา เยอรมนี และญี่ปุ่น ในสัดส่วนที่สูงมากโดยเฉพาะในปี พ.ศ. 2537 ประเทศสหรัฐอเมริกามีสัดส่วนมากที่สุดถึงร้อยละ 49.54 ถ้าตลาดส่งออกที่สำคัญมีการใช้มาตรการกีดกันทางการค้าแบบใหม่ หรือเกิดภาวะเศรษฐกิจตกต่ำในประเทศ การส่งออกสับปะรดกระป๋องของไทย จะได้รับผลกระทบที่รุนแรงกว่ากรณีที่ตลาดส่งออกมีการกระจายตัวสูง

ตารางที่ 8 สัดส่วนการส่งออกสับประรดกระป๋องของไทยไปยังประเทศผู้นำเข้าที่สำคัญ
ปี พ.ศ. 2535-2543 (ร้อยละ)

ปี พ.ศ.	สหรัฐอเมริกา	เยอรมนี	ญี่ปุ่น	ประเทศอื่น ๆ
2535	37.50	10.48	6.01	46.01
2536	34.95	11.78	8.35	44.92
2537	49.54	8.28	7.80	34.38
2538	25.14	13.97	9.80	51.09
2539	19.12	17.52	7.48	55.88
2540	14.64	13.76	7.53	64.07
2541	10.98	20.42	7.54	61.06
2542	22.89	14.08	5.79	57.24
2543	18.93	13.51	6.93	60.63
เฉลี่ย	25.96	13.76	7.47	52.81

ที่มา: (กระทรวงการคลัง, 2543)

การส่งออกสับประรดกระป๋องของประเทศไทยไปยังกลุ่มลูกค้าในภูมิภาคต่างๆ ของโลก

ประเทศไทยสามารถผลิตสับประรดกระป๋องได้ในปริมาณที่สูง แต่นำมาใช้ภายในประเทศเพียงประมาณร้อยละ 5-10 ของปริมาณที่ผลิตได้ทั้งหมดเท่านั้น ทั้งนี้เนื่องจากสับประรดสดและผลไม้สดมีจำนวนมาก หาซื้อง่าย ราคาถูก และรสชาติดี ประชาชนภายในประเทศจึงไม่นิยมบริโภคผลไม้กระป๋อง ส่วนใหญ่ส่งออกไปจำหน่ายในต่างประเทศ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 90-95 ของปริมาณที่ผลิตได้ทั้งหมด (เอกวุฒิ, 2531: 55) ซึ่งตลาดต่างประเทศที่สำคัญของไทย ได้แก่ สหรัฐอเมริกา แคนาดา กลุ่มสหภาพยุโรป เช่น สาธารณรัฐเยอรมนี เนเธอร์แลนด์ ฝรั่งเศส อังกฤษ กลุ่มประเทศเอเชีย เช่น ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ ฮองกง สิงคโปร์ ตลอดจนกลุ่มตะวันออกกลาง เช่น ซาอุดีอาระเบีย อิสราเอล เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กลุ่มสหภาพยุโรป

ประเทศในกลุ่มสหภาพยุโรป ถือได้ว่าเป็นตลาดสับปะรดกระป๋องที่สำคัญที่สุดของไทย โดยเฉพาะประเทศเยอรมนี ในปี พ.ศ. 2543 (ตารางที่ 9) การส่งออกสับปะรดกระป๋องไปตลาดเยอรมนีมีปริมาณร้อยละ 13.51 ของปริมาณการส่งออกสับปะรดกระป๋องทั้งหมดของไทย ซึ่งประเทศไทยมีส่วนแบ่งในตลาดนี้สูงที่สุด คิดเป็นร้อยละ 32 ของมูลค่าตลาดทั้งหมดในเยอรมนี รองลงมาคือ เนเธอร์แลนด์ ฝรั่งเศส และอังกฤษ รวมปริมาณการส่งออกประมาณร้อยละ 15.09 ของปริมาณการส่งออกทั้งหมดของไทย เนเธอร์แลนด์เป็นตลาดที่นำเข้าสับปะรดกระป๋องจากประเทศนอกกลุ่มสหภาพยุโรปและนำไปจำหน่ายต่อให้กับกลุ่ม (re-export) ทำหน้าที่เป็นเหมือนประตูหน้าด่านของกลุ่มสหภาพยุโรป แต่เนื่องจากประเทศไทยถูกตัดสิทธิพิเศษทางภาษีจากสหภาพยุโรป ที่มีผลตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 ทำให้การส่งออกสับปะรดกระป๋องของไทยไปยังประเทศต่าง ๆ ในกลุ่มสหภาพยุโรปมีแนวโน้มลดลง (วารสาร, 2545)

สหรัฐอเมริกา

ประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นประเทศคู่ค้าที่สำคัญ ในปี พ.ศ. 2543 ปริมาณการส่งออกสับปะรดกระป๋องร้อยละ 18.93 ของปริมาณการส่งออกสับปะรดกระป๋องทั้งหมดของไทย โดยตลาดนี้จะมีการนำเข้าสับปะรดกระป๋องที่มีคุณภาพสูงจากไทยและฟิลิปปินส์ และชนิดที่ราคาถูกจะนำเข้าจากอินโดนีเซีย ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา การส่งออกสับปะรดกระป๋องของไทยไปยังตลาดสหรัฐอเมริกามีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากผู้ผลิตประสบปัญหาถูกเรียกเก็บภาษีตอบโต้การทุ่มตลาดในสหรัฐอเมริกา ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2538 เป็นต้นมา

กลุ่มประเทศในทวีปเอเชีย

ประเทศที่มีการนำเข้าสับปะรดกระป๋องจากไทย ได้แก่ เกาหลีใต้ ฮ่องกง ญี่ปุ่น สิงคโปร์ และฮ่องกง ในปี พ.ศ. 2543 คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 9.99 ของปริมาณการส่งออกสับปะรดกระป๋องทั้งหมดของไทย ซึ่งมีประเทศญี่ปุ่นเป็นประเทศคู่ค้าที่สำคัญที่สุด

กลุ่มประเทศตะวันออกกลาง

ในกลุ่มประเทศตะวันออกกลาง ได้แก่ ซาอุดีอาระเบีย อิซราเอล และเยเมน ได้นำเข้า สับประรดกระป๋องจากไทย ในปี พ.ศ. 2543 คิดเป็นร้อยละ 2.86 ของปริมาณการส่งออกสับประรด กระป๋องทั้งหมดของไทย ซึ่งประเทศซาอุดีอาระเบียมีปริมาณการนำเข้าสับประรดกระป๋องจากไทย มากที่สุดในกลุ่มประเทศตะวันออกกลาง

กลุ่มประเทศอื่นๆ

ได้แก่ ออสเตรเลีย แคนาดา แอฟริกา กลุ่มสแกนดิเนเวีย และอื่น ๆ ในปี พ.ศ. 2543 คิดเป็น สัดส่วนร้อยละ 39.62 ของปริมาณการส่งออกสับประรดกระป๋องทั้งหมดของไทย

ตารางที่ 9 ปริมาณการส่งออกสับประรดกระป๋องของไทยไปยังประเทศลูกค้า ในปี พ.ศ. 2543 (ตัน)

ประเทศ	ปริมาณ	ร้อยละ
ทวีปยุโรป		
เยอรมนี	57,788	13.51
เนเธอร์แลนด์	31,086	7.27
ฝรั่งเศส	16,854	3.94
อังกฤษ	16,594	3.88
สหรัฐอเมริกา	80,962	18.93
ทวีปเอเชีย		
ญี่ปุ่น	29,644	6.93
ไต้หวัน	7,683	1.80
ฮ่องกง	2,622	0.61
เกาหลีใต้	2,102	0.49
สิงคโปร์	686	0.16
ทวีปตะวันออกกลาง		
ซาอุดีอาระเบีย	5,622	1.31
อิซราเอล	3,401	0.79
เยเมน	3,243	0.76
ประเทศอื่น ๆ	169,378	39.62
รวม	427,665	100.00

ที่มา: (กระทรวงการคลัง, 2543)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประเทศคู่แข่งในการส่งออกสับปะรดกระป๋องที่สำคัญของประเทศไทย

ในปัจจุบัน สถานการณ์ตลาดโลกมีภาวะการแข่งขันที่รุนแรงขึ้นอันเนื่องมาจากปัญหาด้านเศรษฐกิจที่ถดถอย ทุกประเทศพยายามส่งออกสินค้าที่มีในประเทศของตนมากขึ้น โดยเฉพาะสินค้าประเภทเกษตรกรรม รวมทั้งอุตสาหกรรมสับปะรดกระป๋องที่มีหลายประเทศสามารถผลิตสับปะรดกระป๋องเพื่อการส่งออกได้ และเป็นประเทศคู่แข่งที่สำคัญของไทยด้วย ได้แก่ (กันตา, 2543)

1. ประเทศฟิลิปปินส์ เป็นคู่แข่งที่สำคัญที่สุดในการส่งออกสับปะรดกระป๋องของไทย (ตารางที่ 10) ทั้งในตลาดสหรัฐอเมริกา และตลาดอื่น ๆ ทั่วโลก สับปะรดกระป๋องของประเทศฟิลิปปินส์ มีคุณภาพและราคาส่งออกอยู่ในระดับเดียวกับประเทศไทย แต่ฟิลิปปินส์มีความได้เปรียบด้านต้นทุนการผลิต ในอดีตฟิลิปปินส์เคยครองส่วนแบ่งตลาดส่งออกสับปะรดกระป๋องมากที่สุดในโลก แต่จากการที่ประสบปัญหาการเมืองภายในประเทศ ทำให้การส่งออกสับปะรดกระป๋องของฟิลิปปินส์ลดลง ปัจจุบันเหตุการณ์ภายในประเทศได้สงบลง ทำให้การส่งออกสับปะรดกระป๋องสามารถขยายตัวเพิ่มขึ้นได้

ฟิลิปปินส์ มีจุดแข็งสำคัญ คือ มีพื้นที่เพาะปลูกสับปะรดค่อนข้างมาก รวมทั้งได้รับการสนับสนุนด้านเทคโนโลยีจากผู้ร่วมลงทุนผลิตสับปะรดกระป๋องจากต่างประเทศ ทำให้ผลผลิตสับปะรดเฉลี่ยต่อไร่ของฟิลิปปินส์สูงกว่าไทยประมาณ 4 เท่า ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตสับปะรดกระป๋องของฟิลิปปินส์ถูกกว่าไทยมาก ตลาดส่งออกสับปะรดกระป๋องที่สำคัญของฟิลิปปินส์ คือ สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้ (สมาคมผู้ผลิตอาหารสำเร็จรูป, 2546)

2. ประเทศอินโดนีเซีย เป็นประเทศคู่แข่งที่สำคัญรองจากฟิลิปปินส์ คุณภาพสับปะรดกระป๋องของอินโดนีเซีย ยังนับว่าเป็นรองประเทศไทย แต่ประเทศอินโดนีเซียมีความได้เปรียบประเทศไทยในด้านต้นทุนการผลิตและค่าแรงงานที่ต่ำกว่า ทำให้ราคาสินค้าถูกกว่า

ปัจจุบัน อินโดนีเซียสามารถขยายการส่งออกสับปะรดกระป๋องไปยังตลาดสหรัฐอเมริกา มากขึ้น หลังจากสหรัฐอเมริกาใช้มาตรการตอบโต้การทุ่มตลาดสับปะรดกระป๋องส่งออกของไทย ดังนั้นการส่งออกสับปะรดกระป๋องของอินโดนีเซียจะสามารถขยายตัวเพิ่มขึ้นได้

3. สาธารณรัฐประชาชนจีน เป็นประเทศคู่แข่งที่สำคัญอันดับ 3 ของไทยในแถบเอเชีย ซึ่งมีความได้เปรียบมากกว่าประเทศไทยในด้านค่าแรงที่ถูก ทำให้สินค้ามีราคาถูกกว่า แต่คุณภาพสับปะรดกระป๋องของจีนยังคงเป็นรองจากประเทศไทย

จีน มีปริมาณผลผลิตสับปะรดถึงร้อยละ 10 ของปริมาณผลผลิตสับปะรดโดยรวมของโลก การส่งออกสับปะรดกระป๋องของจีนขยายตัวเพิ่มขึ้นเป็นลำดับโดยเฉพาะตั้งแต่ปี พ.ศ. 2538 ส่วน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หนึ่งเป็นผลจากการที่สหรัฐอเมริกา ใช้มาตรการตอบโต้การทุ่มตลาดสับประรดกระป๋องของไทย และหันมานำเข้าสับประรดกระป๋องจากจีนแทน นอกจากนี้ การที่จีนเข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลกเมื่อปลายปี พ.ศ. 2544 ส่งผลให้จีนมีแนวโน้มกลายเป็นคู่แข่งสำคัญอีกรายหนึ่งของไทยในการส่งออกสับประรดกระป๋องในอนาคต

4. ประเทศแอฟริกาใต้ และประเทศเคนยา เป็นคู่แข่งขั้นที่สำคัญในการส่งออกสับประรดกระป๋องของไทยในตลาดสหรัฐอเมริกาและสหภาพยุโรป เนื่องจากมีทำเลที่ตั้งทางภูมิศาสตร์อยู่ในทวีปแอฟริกา ซึ่งใกล้กับสหรัฐอเมริกาและสหภาพยุโรป จึงสามารถส่งออกสับประรดกระป๋องได้ในราคาที่ถูกลงกว่าประเทศไทย ทั้งยังไม่ต้องเสียภาษีนำเข้าในตลาดสหภาพยุโรปอีกด้วย

5. ประเทศเนเธอร์แลนด์ เป็นตลาดส่งออกสับประรดกระป๋องที่สำคัญของไทยอีกประเทศหนึ่ง ขณะเดียวกันก็เป็นคู่แข่งขั้นที่สำคัญในการส่งออกสับประรดกระป๋องของไทยในตลาดสหภาพยุโรป เนื่องจากประเทศเนเธอร์แลนด์ได้นำเข้าสับประรดกระป๋องจากประเทศไทยมาก และส่งออกไปจำหน่ายยังประเทศใกล้เคียงได้แก่ สาธารณรัฐเยอรมนี และสหราชอาณาจักร ซึ่งเป็นประเทศสมาชิกในกลุ่มสหภาพยุโรปด้วยกัน

6. กลุ่มประเทศละตินอเมริกา เป็นคู่แข่งขั้นสำคัญของไทยในการส่งออกสับประรดกระป๋องไปยังตลาดสหรัฐอเมริกา และสหภาพยุโรป ซึ่งมีความได้เปรียบกว่าประเทศไทยในด้านราคาสินค้าที่มีราคาถูกกว่า

นอกจากนี้แล้วยังมีประเทศอื่น ๆ ที่จะก้าวขึ้นมาเป็นคู่แข่งขั้นกับไทย คือ สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ซึ่งการผลิตสับประรดกระป๋องของเวียดนามพัฒนาขึ้นเป็นลำดับ ขณะที่การส่งออกสับประรดกระป๋องของเวียดนามเพิ่มมากขึ้นด้วย เนื่องจากนักลงทุนต่างชาติโดยเฉพาะจากสหรัฐอเมริกา ได้เข้าไปตั้งโรงงานผลิตสับประรดกระป๋องในเวียดนามเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง แม้ว่าในขณะนี้ภาพของการเป็นคู่แข่งขั้นจะยังไม่ปรากฏชัดนัก ส่วนประเทศมาเลเซียและสาธารณรัฐประชาชนจีนนั้น สามารถเพิ่มส่วนแบ่งตลาดในสหรัฐอเมริกาได้แต่ปริมาณการผลิตของทั้งสองประเทศค่อนข้างคงที่

ตารางที่ 10 ปริมาณการส่งออกสับประดะกระป๋องของประเทศคู่แข่งชั้น ในปี พ.ศ. 2543 (ตัน)

ประเทศ	ปริมาณ	ร้อยละ
ฟิลิปปินส์	251,423	23.41
อินโดนีเซีย	131,690	12.26
จีน	22,400	2.08
แอฟริกา	51,580	4.80
เนเธอร์แลนด์	31,170	2.90
ละตินอเมริกา	1,817	0.17
ประเทศอื่น ๆ	584,024	54.38
รวม	1,074,104	100.00

ที่มา: (Food and Agriculture Organization of the United Nation, 2000)

การส่งออกสับประดะกระป๋องไปยังประเทศลูกค้าที่สำคัญของไทย

ประเทศไทยสามารถผลิตสับประดะได้เป็นจำนวนมาก และทำการแปรรูปเป็นสับประดะกระป๋องส่งออกไปจำหน่ายยังประเทศต่าง ๆ ซึ่งประเทศที่นำเข้าสับประดะกระป๋องจากไทยเป็นจำนวนมาก คือ สหรัฐอเมริกา และสาธารณรัฐเยอรมนี จึงได้ทำการศึกษาสภาพตลาดทั้งสองประเทศว่ามีลักษณะอย่างไร

สภาพตลาดสหรัฐอเมริกา

ประเทศสหรัฐอเมริกา เป็นประเทศคู่ค้าที่สำคัญมากในการส่งออกสับประดะกระป๋องเป็นตลาดที่มีการบริโภคสับประดะกระป๋องมากที่สุดในโลก การบริโภคมักเน้นทางด้านคุณภาพการผลิต สับประดะกระป๋องของสหรัฐอเมริกามีแหล่งผลิตในฮาวาย ซึ่งเป็นเพียงแห่งเดียวของสหรัฐอเมริกาที่สามารถปลูกสับประดะสดได้ สับประดะกระป๋องที่ผลิตได้มีคุณภาพดี แต่ต้นทุนการผลิตสูงเนื่องจากค่าแรงงานในภาคการเกษตรและค่าที่ดินในฮาวายสูงขึ้น ผู้ผลิตสับประดะกระป๋องในสหรัฐอเมริกาคือ โดลล์ (Dole) และ เดลมอนท์ (Del Monte) จึงได้มีการขยายฐานการผลิตไปยังแหล่งอื่น เช่น ไทย ฟิลิปปินส์ และเม็กซิโก สำหรับเม็กซิโกนั้นคุณภาพของสับประดะกระป๋องยังไม่ได้มาตรฐานตาม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กำหนด เนื่องจากมีปัญหาทางด้านภูมิอากาศฝนแล้งบ่อยทำให้คุณภาพสับปะรดด้อยกว่าประเทศอื่น (สมฤทัย, 2543)

ปริมาณการนำเข้าสับปะรดกระป๋องจากไทยของประเทศสหรัฐอเมริกา ช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2534-2543 มีการขยายตัวไม่มากนักประมาณร้อยละ 1.20 ต่อปี โดยมูลค่าการนำเข้าประมาณ 180-200 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย, 2545) ซึ่งระหว่างปี พ.ศ. 2532-2537 มีแนวโน้มสูงขึ้น (ตารางที่ 11) โดยมีปริมาณการนำเข้าเฉลี่ยปีละ 147,663 ตัน แล้วในปี พ.ศ. 2538-2541 ปริมาณการนำเข้าสับปะรดกระป๋องมีแนวโน้มลดลง เป็นผลมาจากการที่สหรัฐอเมริกาเรียกเก็บภาษีตอบโต้การทุ่มตลาดจากผู้ผลิตและผู้ส่งออกสับปะรดจากไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2538 ในอัตราร้อยละ 1.73-51.16 แต่อย่างไรก็ตามในปี พ.ศ. 2542 อัตรากำไรการทุ่มตลาดลดลงเหลือร้อยละ 0.37-24.60 ทำให้ประเทศไทยสามารถส่งออกเพิ่มขึ้นเป็น 116,429 ตัน และในปี พ.ศ. 2543 การส่งออกลดลงเหลือเพียง 82,781 ตัน คิดเป็นส่วนครองตลาดร้อยละ 26.05 จากการนำเข้าทั้งหมด เนื่องจากสหรัฐอเมริกาได้นำเข้าจากฟิลิปปินส์เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยมีปริมาณนำเข้าจากฟิลิปปินส์ 139,133 ตันในปี พ.ศ. 2543 คิดเป็นส่วนครองตลาดร้อยละ 43.78

ตารางที่ 11 ปริมาณและมูลค่าการนำเข้าสับปะรดกระป๋องจากประเทศไทย และฟิลิปปินส์ของ ประเทศสหรัฐอเมริกา ปี พ.ศ. 2532-2543

ปี พ.ศ.	ไทย		ฟิลิปปินส์		ปริมาณนำเข้าทั้งหมด (ตัน)
	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านเหรียญสหรัฐ)	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านเหรียญสหรัฐ)	
2532	136,239	73.08	116,823	70.24	286,784
2533	127,989	70.35	92,290	58.44	250,477
2534	121,488	80.00	115,090	74.03	260,974
2535	174,162	117.38	127,590	85.05	327,610
2536	171,962	101.80	128,465	88.28	328,066
2537	154,135	78.88	127,334	73.82	319,419
2538	99,495	53.34	124,726	72.37	271,869
2539	78,008	54.72	125,452	81.54	281,919
2540	75,783	51.22	125,967	85.51	297,872
2541	49,447	36.07	112,194	79.74	245,950
2542	116,429	81.48	124,308	91.32	341,810
2543	82,781	46.51	139,133	97.33	317,818
เฉลี่ย	115,660	70.40	121,614	79.81	294,214

ที่มา: (United States Department of Agriculture, 1989-2001)
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ราคานำเข้าสับประดกระป๋องจากไทยของประเทศสหรัฐอเมริกาในช่วงปี พ.ศ. 2532-2543 มีราคาเฉลี่ย 618.90 เหรียญสหรัฐฯ ต่อตัน (ตารางที่ 12) ราคาสับประดกระป๋องของไทยนั้นจะไม่คงที่ขึ้นอยู่กับปริมาณสับประดกระป๋อง เนื่องจากประเทศไทยเกษตรกรรายย่อยจะเป็นผู้ปลูกสับประดและมีโรงงานผลิตสับประดกระป๋องเพื่อการส่งออกจำนวนมาก ผู้ผลิตสับประดกระป๋องส่งออกจึงมีการแข่งขันทางด้านราคาสูง ส่วนราคานำเข้าสับประดกระป๋องจากฟิลิปปินส์ของสหรัฐอเมริกามีราคาเฉลี่ยอยู่ที่ 655.43 เหรียญสหรัฐฯ ต่อตัน ซึ่งราคาเฉลี่ยสูงกว่าไทย และราคาสับประดกระป๋องของฟิลิปปินส์ค่อนข้างคงที่ เนื่องจากผู้ผลิตสับประดกระป๋องจากฟิลิปปินส์มีผู้ผลิตรายใหญ่เพียง 2 ราย คือ โดลล์ และ เคลมมิงท์ เป็นบริษัทข้ามชาติสหรัฐอเมริกาที่เข้ามาลงทุนในฟิลิปปินส์มีพื้นที่ปลูกสับประดขนาดใหญ่ การผลิตสับประดกระป๋องนั้นจะเน้นการส่งออกไปยังบริษัทแม่ในสหรัฐอเมริกาจึงไม่มีการแข่งขันด้านราคากันเองจะเน้นการส่งออกสับประดกระป๋องที่มีคุณภาพ ซึ่งเป็นตราสินค้าของสหรัฐอเมริกาเอง จึงเป็นที่นิยมและราคาสูง (เขาวรัตน์, 2540)

ตารางที่ 12 ราคานำเข้าสับประดกระป๋องจากประเทศไทย และฟิลิปปินส์ของประเทศสหรัฐอเมริกา ปี พ.ศ. 2532-2543 (เหรียญสหรัฐฯ ต่อตัน)

ปี พ.ศ.	ราคานำเข้า	
	จากประเทศไทย	จากประเทศฟิลิปปินส์
2532	536.43	601.26
2533	549.62	633.21
2534	658.48	643.24
2535	673.97	666.59
2536	592.01	687.19
2537	511.73	579.70
2538	536.12	580.21
2539	701.47	649.99
2540	675.84	678.79
2541	729.49	710.77
2542	699.83	734.64
2543	561.83	699.53
เฉลี่ย	618.90	655.43

ที่มา: (United States Department of Agriculture, 1989-2001)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สภาพตลาดสาธารณรัฐเยอรมนี

ประเทศเยอรมนีเป็นตลาดส่งออกสับปะรดกระป๋องของไทยที่สำคัญ เป็นอันดับสองรองจากสหรัฐอเมริกา คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 13.51 ของปริมาณการส่งออกทั้งหมดในปี พ.ศ. 2543 (ตารางที่ 9) ทั้งนี้ประเทศเยอรมนีไม่สามารถผลิตสับปะรดกระป๋องได้เองจึงต้องมีการนำเข้าทั้งหมด

การบริโภคสับปะรดกระป๋องโดยเน้นทางด้านราคา การนำเข้าสับปะรดกระป๋องนิยมผลิตภัณฑ์ที่มีราคาต่ำ เช่น สับปะรดกระป๋องจีนใหญ่ จีนกลาง และจีนย่อย (ดวงฤดี, 2539) ความต้องการสับปะรดกระป๋องของประเทศเยอรมนีเปลี่ยนแปลงไม่มีความแน่นอนในแต่ละปี สำหรับการส่งออกสับปะรดกระป๋องไปยังประเทศเยอรมนี ได้มีการยกเลิกสิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากร (Generalized System of Preference: GSP) ในขณะที่ประเทศคู่แข่งอื่น ๆ ยังได้รับสิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากรนี้ คือ ฟิลิปปินส์ และอินโดนีเซีย โดยปริมาณการนำเข้าสับปะรดกระป๋องของประเทศเยอรมนีจากประเทศคู่แข่งที่สำคัญคือ ประเทศไทย ฟิลิปปินส์ ซึ่งมีปริมาณการนำเข้าจากประเทศไทยมากที่สุดในปี พ.ศ. 2532 เท่ากับ 39,244 ตัน และฟิลิปปินส์ มีปริมาณการนำเข้าเท่ากับ 9,166 ตัน ซึ่งคิดเป็นส่วนครองตลาดร้อยละ 40.85 และ 9.54 ตามลำดับ (ตารางที่ 13) และในปี พ.ศ. 2543 การนำเข้าจากประเทศไทยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเป็น 48,000 ตัน แต่มีส่วนครองตลาดลดลงเหลือเพียงร้อยละ 36.36 ส่วนปริมาณการนำเข้าจากฟิลิปปินส์ลดลงเหลือเพียง 4,693 ตัน คิดเป็นส่วนครองตลาดร้อยละ 3.56 ตามลำดับ ซึ่งมีปริมาณนำเข้าสับปะรดกระป๋องของประเทศเยอรมนีมีแนวโน้มที่ไม่แน่นอน

ราคานำเข้าสับปะรดกระป๋องจากฟิลิปปินส์ของประเทศเยอรมนีมีราคาที่สูงที่สุด โดยมีราคานำเข้าเฉลี่ยปี พ.ศ. 2532-2543 (ตารางที่ 14) เท่ากับ 1,239.40 ดอลลาร์ต่อตัน ซึ่งประเทศไทยมีราคานำเข้าเฉลี่ยปี พ.ศ. 2532-2543 เท่ากับ 974.96 ดอลลาร์ต่อตัน เป็นราคานำเข้าที่ต่ำกว่าฟิลิปปินส์จึงส่งผลให้ส่วนแบ่งตลาดสับปะรดกระป๋องจากไทยมีปริมาณเพิ่มขึ้น และจากการที่สหภาพยุโรปได้มีการเปลี่ยนแปลงการให้สิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากร (GSP) แบบใหม่ ประเทศไทยต้องเสียภาษีนำเข้ามากกว่าฟิลิปปินส์ ส่งผลทำให้ความสามารถในการแข่งขันลดลง

ตารางที่ 13 ปริมาณและมูลค่าการนำเข้าสับประดะกระป๋องจากประเทศไทย และฟิลิปปินส์ของ
ประเทศสาธารณรัฐเยอรมนีปี พ.ศ. 2532-2543

ปี พ.ศ.	ไทย		ฟิลิปปินส์		ปริมาณนำเข้า ทั้งหมด (ตัน)
	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านดอลลาร์มาร์ค)	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านดอลลาร์มาร์ค)	
2532	39,244	38.46	9,166	12.08	96,070
2533	67,271	57.51	11,280	14.99	132,895
2534	59,150	58.97	15,506	18.03	135,947
2535	52,609	62.82	9,436	13.08	116,947
2536	49,762	50.50	7,599	10.53	110,219
2537	52,000	43.27	10,547	11.72	132,878
2538	39,822	33.15	8,768	9.35	98,533
2539	53,658	60.52	6,401	9.53	118,580
2540	28,739	37.43	4,806	7.42	107,063
2541	37,179	46.73	8,151	11.53	119,866
2542	51,273	37.76	3,769	3.47	111,149
2543	48,000	27.38	4,693	3.63	132,010
เฉลี่ย	48,226	46.21	8,344	10.45	117,680

ที่มา: (European Union, 1989-2001)

มาตรการทางการค้าของประเทศคู่ค้าที่มีต่อการส่งออกสับประดะกระป๋องของไทย

สำหรับมาตรการที่เกี่ยวข้องกับการส่งออกสับประดะกระป๋องของไทย โดยพิจารณาจากมาตรการหรือกฎระเบียบต่างๆ ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันทั้งของประเทศคู่ค้าและคู่แข่ง ซึ่งก็คือ มาตรการต่อต้านการทุ่มตลาด (Anti-Dumping: AD) และการเปลี่ยนแปลงระบบการให้สิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากรเป็นการทั่วไป (GSP) ซึ่งประเทศคู่ค้าสับประดะกระป๋องของไทยได้ใช้มาตรการต่าง ๆ กัน คือ ประเทศสหรัฐอเมริกาใช้มาตรการต่อต้านการทุ่มตลาด (AD) โดยเริ่มใช้เมื่อเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2538 ประเทศเยอรมนีใช้มาตรการลดการให้สิทธิพิเศษทางการค้า (GSP) กับประเทศไทยในวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2540 มีรายละเอียดแยกตามประเทศคู่ค้า ดังต่อไปนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 14 ราคานำเข้าสับประดกระป๋องจากประเทศไทย และฟิลิปปินส์ของประเทศสาธารณรัฐ
เยอรมนีปี พ.ศ. 2532-2543 (ดอยซ์มาร์คต่อตัน)

ปี พ.ศ.	ราคานำเข้า	
	จากประเทศไทย	จากประเทศฟิลิปปินส์
2532	980.03	1,318.27
2533	854.86	1,328.71
2534	997.02	1,163.06
2535	1,194.03	1,385.99
2536	1,014.89	1,386.22
2537	832.12	1,111.64
2538	832.41	1,065.97
2539	1,127.81	1,488.25
2540	1,302.53	1,543.01
2541	1,256.90	1,414.18
2542	736.48	920.66
2543	570.46	773.79
เฉลี่ย	974.96	1,241.65

ที่มา: (European Union, 1989-2001)

มาตรการตอบโต้การทุ่มตลาดของสหรัฐอเมริกา

มาตรการต่อต้านการทุ่มตลาดเป็นข้อยกเว้นของ GATT ที่กำหนดไว้ในมาตราที่ 6 ที่เปิดโอกาสให้ประเทศภาคีสามารถใช้มาตรการตอบโต้การทุ่มตลาด และเก็บภาษีตอบโต้การทุ่มตลาดได้ (AD) ในกรณีที่สามารถพิสูจน์ได้ว่าผลิตภัณฑ์ที่นำเข้ามา เพื่อการพาณิชย์มีมูลค่าต่ำกว่าราคาปกติของผลิตภัณฑ์นั้น เนื่องจากถือว่าการทุ่มตลาดเป็นการกระทำที่ก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมทางการค้า เกิดความเสียหายต่ออุตสาหกรรมภายในของประเทศผู้นำเข้า นับเป็นปัญหาและอุปสรรคทางการค้าระหว่างประเทศ อย่างไรก็ตาม มักพบว่าประเทศที่พัฒนาแล้ว นำมาตรการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ต่อต้านการทุ่มตลาดมาใช้เป็นมาตรการกีดกันทางการค้ากับประเทศกำลังพัฒนา ที่เป็นประเทศคู่ค้า เพื่อทำให้เกิดค่าใช้จ่ายในการค้าเพิ่มขึ้นโดยไม่จำเป็น

อุตสาหกรรมสับประรดกระป๋องของไทยถูกใช้ มาตรการตอบโต้การทุ่มตลาดจากประเทศสหรัฐอเมริกา เนื่องจากบริษัทมาวี (Mavi Pineapple Company, Ltd) ซึ่งเป็นผู้ผลิตสับประรดกระป๋องรายเดียวของสหรัฐอเมริกา ได้ยื่นคำร้องต่อกระทรวงพาณิชย์ของสหรัฐอเมริกา (U.S. Department of Commerce: USDC) และคณะกรรมการการค้าระหว่างประเทศ (International Trade Commission: ITC) กล่าวหาว่าผู้ผลิตหรือผู้ส่งออกของไทยทำการทุ่มตลาดสับประรดกระป๋อง ทำให้ผู้ผลิตในสหรัฐอเมริกาได้รับความเสียหาย USDC เริ่มสอบสวนเรื่องนี้เบื้องต้น ในเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2537 โดยการส่งเจ้าหน้าที่ มาตรวจสอบข้อเท็จจริงพร้อมเก็บข้อมูลของบริษัทผู้ผลิตสับประรดกระป๋องของไทยที่สำคัญ ในขณะเดียวกัน ITC ได้พิจารณาความเสียหายที่เกิดขึ้นกับอุตสาหกรรมสับประรดกระป๋องของสหรัฐอเมริกา และได้ประกาศผลการตรวจสอบว่า การทุ่มตลาดของไทยก่อให้เกิดความเสียหายต่ออุตสาหกรรมสับประรดกระป๋องของสหรัฐอเมริกาจริง กระทรวงพาณิชย์สหรัฐอเมริกาจึงได้ประกาศเรียกเก็บภาษีตอบโต้การทุ่มตลาด ตามอัตราส่วนของการทุ่มตลาดของแต่ละบริษัท (ตารางที่ 15) โดยเริ่มเก็บภาษีดังกล่าวตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2538 เป็นต้นมาในขั้นแรก กลุ่มผู้ประกอบการอุตสาหกรรมสับประรดส่งออกของไทยได้ยื่นอุทธรณ์ต่อศาลสหรัฐอเมริกา โดยระบุว่าข้อมูลที่กระทรวงพาณิชย์สหรัฐอเมริกาใช้ในการพิจารณาค้นทุนการผลิตเพื่อนำไปคำนวณส่วนเหลือมาราคานั้น ไม่ถูกต้องตามความเป็นจริง กล่าวคือ ทางสหรัฐอเมริกาแบ่งต้นทุนการผลิตสับประรดกระป๋องและน้ำสับประรดในสัดส่วน 90:10 ตามน้ำหนัก แต่ผู้ผลิตไทยระบุว่าสัดส่วนดังกล่าวน่าจะเป็น 42:58 ถ้าการยื่นอุทธรณ์สำเร็จ จะทำให้อัตราภาษีตอบโต้การทุ่มตลาดลดลง

ตารางที่ 15 อัตราภาษีตอบโต้การทุ่มตลาดที่สหรัฐอเมริกาเรียกเก็บจากบริษัทผู้ผลิตสับประรดกระป๋องของไทย

บริษัทผู้ผลิตสับประรดกระป๋องของไทย	อัตราภาษี (%)
สยามอุตสาหกรรมเกษตร สับประรดและอื่น ๆ จำกัด (มหาชน)	51.61
โรงงานมาลีสามพราน จำกัด (มหาชน)	41.74
สับประรดไทย จำกัด (มหาชน)	38.68
โกล (ไทยแลนด์) จำกัด	1.73
บริษัทอื่น ๆ	24.64

ที่มา: (พาณิชย์, 2540) เองได้ดำเนินการสืบสวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา อุตสาหกรรมสับปะรดกระป๋องของไทยได้แสดงให้เห็นว่า ประเทศไทยมีศักยภาพสูงในการผลิตและการส่งออกสับปะรดกระป๋อง เพียงแต่ว่าในระยะ 2-3 ปีที่ผ่านมา สถานการณ์การค้าโลกได้เปลี่ยนแปลงไป ไม่ว่าจะเป็นตลาดหลักอย่างประเทศสหรัฐอเมริกาที่ผู้ส่งออกไทย ประสบปัญหาการแข่งขันตัดราคาขายจนทำให้ผู้ผลิตในสหรัฐอเมริกาออกมาเรียกร้องให้รัฐบาลสหรัฐอเมริกาพิจารณาเรียกเก็บภาษีต่อต้านการทุ่มตลาดสินค้าจากประเทศไทย ทำให้ปริมาณการส่งออกสับปะรดกระป๋องของไทยลดลง ประเทศฟิลิปปินส์และอินโดนีเซียซึ่งเป็นคู่แข่งของไทยได้ใช้โอกาสนี้ขยายตลาดเข้าสู่สหรัฐอเมริกามากขึ้น อย่างไรก็ตามความรุนแรงของปัญหาได้ลดลง ในปี พ.ศ. 2543 เนื่องจากกระทรวงพาณิชย์สหรัฐอเมริกาได้ทบทวน ประกาศผลการทบทวนอัตราอากรต่อต้านการทุ่มตลาดไปแล้ว 3 ครั้ง ครั้งแรกเมื่อวันที่ 13 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2541 ครั้งที่ 2 เมื่อวันที่ 14 สิงหาคม พ.ศ. 2541 และครั้งที่ 3 เมื่อวันที่ 6 ธันวาคม พ.ศ. 2542 ซึ่งปรากฏว่าอัตราอากรเก็บภาษีต่อต้านการทุ่มตลาดลดลงเป็นส่วนใหญ่

มาตรการลดการให้สิทธิพิเศษการค้าทางภาษีศุลกากรเป็นการทั่วไปของสหภาพยุโรป

ระบบการให้สิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากรเป็นการทั่วไปแบบใหม่คือ ระบบการให้สิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากรที่ประเทศพัฒนาแล้วให้แก่สินค้าที่มีแหล่งกำเนิดในประเทศกำลังพัฒนา โดยการยกเว้นหรือลดหย่อนภาษีนำเข้าแก่สินค้าที่อยู่ในข่ายที่ได้รับ GSP เพื่อต้องการให้ประเทศกำลังพัฒนามีรายได้เพิ่มขึ้นจากการส่งออก เป็นการส่งเสริมอุตสาหกรรม และเพิ่มอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจให้กับประเทศกำลังพัฒนา ทั้งนี้ประเทศพัฒนาแล้วไม่ได้หวังผลตอบแทนใดสหภาพยุโรปได้เริ่มให้ GSP แก่สินค้าเกษตรและอุตสาหกรรมตั้งแต่ปี พ.ศ. 2514 โดยกำหนดเป็นโครงการละ 10 ปี แต่หลังจากสิ้นสุดโครงการที่ 2 ในปี พ.ศ. 2533 แล้ว สหภาพยุโรปได้ขยายโครงการที่ 2 ออกไปอีก แต่เปลี่ยนเป็นการให้แบบปีต่อปี แต่ตั้งแต่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2539 สหภาพยุโรปได้ทำการเปลี่ยนแปลงระบบการให้สิทธิพิเศษนี้ใหม่ โดยได้ยกเลิกเขตแดนโควตาของ GSP แล้วเปลี่ยนมาเป็นการลดหย่อนภาษีนำเข้าแก่สินค้าตามความอ่อนไหวของสินค้า (sensitive product) ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 กลุ่มสินค้าคือ อ่อนไหวมาก (very sensitive) อ่อนไหว (sensitive) กึ่งอ่อนไหว (semi-sensitive) และไม่อ่อนไหว (non-sensitive) ระบบการให้สิทธิพิเศษใหม่นี้เริ่มมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2540 เป็นต้นไป และจะสิ้นสุดลงในวันที่ 30 มิถุนายน พ.ศ. 2542

สำหรับสับปะรดกระป๋องของไทยนั้น สหภาพยุโรปจัดอยู่ในกลุ่มสินค้าที่มีความอ่อนไหวมาก ดังนั้นสหภาพยุโรปจึงลดการให้สิทธิพิเศษนี้ลงคือ จากเดิมที่เคยเก็บภาษีขาเข้าในอัตราเพียงร้อยละ 12-15 สำหรับสับปะรดกระป๋องชนิดชิ้นและชนิดแวน มาเป็นการเก็บภาษีขาเข้าในอัตรา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ร้อยละ 19.70-23.20 แทน (ตารางที่ 16) ในขณะที่ประเทศคู่แข่งของไทย เช่น ฟิลิปปินส์ และ อินโดนีเซียได้รับสิทธิพิเศษในระดับที่สูงกว่าไทย คือ ถูกเรียกเก็บภาษีขาเข้าในอัตราที่ต่ำกว่าไทย คือ ร้อยละ 18.10-21.30 ซึ่งมาตรการนี้จะมีผลกระทบต่อ การส่งออกสินค้าประดกระป๋องของไทยไป ยังสหภาพยุโรปในอนาคต

ตารางที่ 16 อัตราภาษีนำเข้าสินค้าประดกระป๋องของสหภาพยุโรปเมื่อมีการเปลี่ยนระบบการให้สิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากรปี พ.ศ. 2540 (ร้อยละ)

ประเทศ	อัตราภาษี MFN ¹	อัตราภาษี GSP แบบเก่า	อัตราภาษี GSP แบบใหม่
ไทย	21.30-21.50	12.00-15.00	19.70-23.20
เคนยา	21.30-21.50	12.00-15.00	0.00
ฟิลิปปินส์	21.30-21.50	12.00-15.00	18.10-21.30
อินโดนีเซีย	21.30-21.50	12.00-15.00	18.10-21.30
มาเลเซีย	21.30-21.50	12.00-15.00	18.10-21.30
แอฟริกาใต้	21.30-21.50	12.00-15.00	18.10-21.30
สวิตเซอร์แลนด์	21.30-21.50	12.00-15.00	18.10-21.30
มาร์ตีนิกส์	21.30-21.50	12.00-15.00	21.30-25.10
จีน	21.30-21.50	12.00-15.00	18.10-21.30
สหรัฐอเมริกา	21.30-21.50	12.00-15.00	21.30-25.10

หมายเหตุ ¹ MFN (most favoured nation treatment) หมายถึง การปฏิบัติต่อชาติอื่น ๆ อย่างเท่าเทียมกัน คือ ประเทศใด ๆ ก็ตามจะเรียกเก็บภาษีศุลกากรหรือค่าธรรมเนียม หรือใช้มาตรการใด ๆ กับสินค้าที่นำเข้าจะต้องไม่เลือกปฏิบัติระหว่างประเทศต่าง ๆ ที่ส่งสินค้าเข้ามาไม่ว่าจะเป็นประเทศเล็กหรือใหญ่

ที่มา: (กระทรวงพาณิชย์, 2539)

ปัญหาที่สำคัญของอุตสาหกรรมสับประรดกระป๋องของประเทศไทย

1. ปัญหาความไม่แน่นอนของวัตถุดิบ ทั้งด้านปริมาณ คุณภาพ และราคา กล่าวคือ ปริมาณผลผลิตสับประรดมีไม่สม่ำเสมอตลอดปี คุณภาพไม่ตรงตามที่ตลาดต้องการ การพัฒนาผลผลิตต่อไร่ยังต่ำ อีกทั้งราคาสับประรดสดขึ้น ๆ ลง ๆ ผันผวนมาก ทำให้โรงงานไม่สามารถวางแผนการผลิตได้ และมีผลกระทบต่อต้นทุนการแปรรูป เพราะสับประรดเป็นวัตถุดิบหลักของการผลิตในสัดส่วนถึงร้อยละ 40-50 ของต้นทุนการผลิตทั้งหมด

2. ปัญหาการรวมตัวของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมของไทยยังไม่ดีพอ ลักษณะต่างคนต่างทำขาดความร่วมมือที่จะร่วมกันค้า หรือรักษาระดับราคาสับประรดสดป้อน โรงงาน หรือควบคุมคุณภาพของสับประรดสดป้อน โรงงานและคุณภาพของสับประรดกระป๋องส่งออก หรือแข่งขันกันขาย โดยการตัดราคากันอย่างที่ผ่านมา ซึ่งจะส่งผลเสียกับผู้ประกอบการเอง รวมทั้งต่อเกษตรกรผู้ปลูกสับประรดด้วย

3. ปัญหาความไม่รู้กฎ ระเบียบและมาตรการค้าใหม่ ๆ ของผู้ส่งออกไทย ดังเช่น กรณีการใช้มาตรการตอบโต้การทุ่มตลาดของสหรัฐอเมริกากับผู้ส่งออกของไทย ซึ่งไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อน และต่อไปในอนาคตเชื่อว่าประเทศนำเข้าต่าง ๆ จะนำเอามาตรการกีดกันทางการค้าในลักษณะที่ไม่ใช่ภาษี (non-tariff barrier measure) มาใช้เพิ่มขึ้นหลังข้อตกลงเขตการค้าเสรี โดยได้เริ่มใช้ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2538 เป็นต้นมา

4. ปัญหาสินค้าสับประรดกระป๋องของไทยถูกเก็บภาษีตอบโต้การทุ่มตลาด (Anti-Dumping: AD) จากสหรัฐอเมริกา ทำให้การส่งออกสินค้านี้ไปยังตลาดสหรัฐอเมริกาคดกลงอย่างมาก ประกอบกับการถูกตัดสิทธิ GSP จากสหภาพยุโรป ทำให้ไทยต้องเสียภาษีนำเข้าในสหภาพยุโรปสูงกว่าประเทศคู่แข่ง เป็นปัญหาซ้ำทางด้านกรตลาดให้รุนแรงมากขึ้น

5. ปัญหาความไม่เข้มแข็งทางการเมือง และทางเศรษฐกิจของไทย ซึ่งยังต้องพึ่งพาตลาดต่างประเทศเพียงไม่กี่ประเทศ ทำให้เกิดปัญหาข้อพิพาททางการค้าระหว่างประเทศแล้วรัฐบาลไม่สามารถจะตอบโต้รุนแรงและรวดเร็วได้ ดังเช่นอุตสาหกรรมสับประรดกระป๋องของไทยกำลังประสบอยู่ในตลาดสหรัฐอเมริกา

6. ปัญหาขาดแหล่งข้อมูลข่าวสารทางการผลิตและการตลาดที่ถูกต้อง ที่จะนำมาใช้ในการตัดสินใจวางแผน ในการกำหนดนโยบายร่วมกันกับทั้งภาครัฐและเอกชน ได้ เช่น ข้อมูล ปริมาณการผลิตสับประรดสด แนวโน้มด้านราคา ต้นทุนการผลิตทั้งของเกษตรกรและโรงงาน ลักษณะความต้องการของประเทศผู้ซื้อ ข้อมูลของประเทศคู่แข่ง

7. ปัญหาอื่น ๆ เช่น ปัญหาการขาดแคลนแรงงาน เนื่องจากมีการเคลื่อนย้ายแรงงานไปสู่อุตสาหกรรมอื่น ปัญหาต้นทุนค่าวัสดุอื่น ๆ เช่น ถลุง ผลิต ค่าไฟฟ้า ตลอดจนค่าจ้างแรงงานมีแนวโน้มที่จะปรับตัวสูงขึ้น ปัญหาค่าขนส่งทางเรือที่มีราคาแพงขึ้น เป็นต้น

บทบาทของภาครัฐบาลในการส่งออก

การดำเนินการของภาครัฐ ในด้านการให้ความช่วยเหลือในเรื่องต่างๆ แก่เกษตรกรผู้ปลูกสับปะรดส่งโรงงาน และผู้ประกอบการอุตสาหกรรมสับปะรดกระป๋อง ทั้งยังมีการกำหนดมาตรการหรือนโยบายอย่างเป็นทางการให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องปฏิบัติตาม เพื่อให้เป็นประโยชน์แก่เกษตรกรและผู้ประกอบการ นอกจากนี้ ภาครัฐยังให้การส่งเสริมและสนับสนุนการผลิตสับปะรดและอุตสาหกรรมสับปะรดกระป๋องเพื่อการส่งออกอีกด้วย (พานิ, 2540)

นโยบายของรัฐบาลที่ได้ดำเนินการไปแล้ว

1. มาตรการด้านการกำหนดมาตรฐานสินค้า

กระทรวงอุตสาหกรรมได้กำหนดมาตรฐานสินค้าของสับปะรดกระป๋องให้มีคุณภาพ และได้มาตรฐานสากล เพื่อให้เป็นที่ยอมรับของต่างประเทศในปี พ.ศ. 2525 เนื่องจากการแข่งขันในตลาดต่างประเทศจะต้องคำนึงถึงคุณภาพของผลิตภัณฑ์เป็นสำคัญ

2. มาตรการส่งเสริมและพัฒนาการผลิตสับปะรดเพื่อส่งโรงงาน

2.1 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ประกาศเขตเกษตรเศรษฐกิจ สำหรับสับปะรดโรงงาน และให้ผู้ปลูกมาจดทะเบียนพื้นที่เพาะปลูก เพื่อควบคุมปริมาณการผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการของโรงงาน และตลาดทั่วไป แต่เท่าที่ผ่านมา ยังไม่ได้เท่าที่ควร เพราะเกษตรกรยังไม่เห็นประโยชน์ของการจดทะเบียนและรัฐบาลไม่มีมาตรการที่ชัดเจน

2.2 กรมวิชาการเกษตรได้จัดตั้งสถานีทดลองพืชสวน ในจังหวัดเพชรบุรีในปี พ.ศ. 2535 เพื่อทำการวิจัยพันธุ์ที่เหมาะสมกับการแปรรูปให้สอดคล้องกับความต้องการของโรงงาน

3. มาตรการช่วยลดต้นทุนการผลิต

คณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทรายมีมติให้ขายน้ำตาลทรายในราคาพิเศษแก่อุตสาหกรรมผลไม้กระป๋อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. มาตรการลดขั้นตอนการส่งออก

กระทรวงพาณิชย์ได้ลดขั้นตอนการส่งออก โดยมอบหมายให้สมาคมผู้ผลิตอาหารสำเร็จรูป รับรองว่าไม่ขายต่ำกว่าราคาที่กระทรวงพาณิชย์กำหนดวิธีการนี้จะทำให้การส่งออกสะดวกขึ้น

การส่งเสริมและสนับสนุนจากรัฐบาล

รัฐบาลของไทยมีนโยบายที่มีวัตถุประสงค์ที่ต้องการส่งเสริมและสนับสนุนสับปะรด และ สับปะรดกระป๋องอยู่หลายนโยบาย เช่น มีการกำหนดเขตเกษตรเศรษฐกิจสำหรับสับปะรดโรงงาน ตั้งแต่วันที่ 2 มกราคม พ.ศ. 2524 ซึ่งมีผลถึงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 โดยมี วัตถุประสงค์ที่ต้องการควบคุมการผลิตสับปะรดให้มีปริมาณสม่ำเสมอตลอดปี และยังมีแผนพัฒนา สับปะรดเป็นการเฉพาะ โดยเริ่มมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2532 จนถึงปี พ.ศ. 2540 โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อ แก้ไขปัญหาด้านการผลิตและการตลาดของอุตสาหกรรมสับปะรดทั้งระบบ โดยต้องการพัฒนาให้เป็น อุตสาหกรรมแบบครบวงจร นอกจากนี้ ในช่วงที่ราคาสับปะรดตกต่ำมาก ๆ รัฐบาลยังได้ออกมา แทรกแซงตลาดซื้อขายสับปะรด เพื่อเป็นการพยุงราคาไม่ให้ตกต่ำจนเกินไป

โครงการแทรกแซงตลาดสับปะรดของรัฐบาลนั้น เพื่อเป็นการช่วยเหลือเกษตรกรผู้ปลูก สับปะรด ในปี พ.ศ. 2544 ทางหน่วยงานราชการได้จัดทำโครงการแทรกแซงตลาดสับปะรด โดย คณะกรรมการนโยบายและมาตรการช่วยเหลือเกษตรกร (คชก.) มีมติเมื่อวันที่ 22 มีนาคม พ.ศ. 2544 อนุมัติเงินจ่ายขาดจำนวน 50 ล้านบาท เพื่อให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จ่ายเงิน ชดเชยช่วยเหลือเกษตรกรผู้ปลูกสับปะรดส่ง โรงงานที่จดทะเบียนตามประกาศ คณะกรรมการนโยบาย และแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ปี พ.ศ. 2543 ใน 13 จังหวัด ได้แก่ กาญจนบุรี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ชุมพร ตราด นครพนม ประจวบคีรีขันธ์ เพชรบุรี ราชบุรี ระยอง ลำปาง หนองคาย และ อุทัยธานีโดยมีระยะเวลาดำเนินการตั้งแต่เดือนเมษายนถึงกรกฎาคม พ.ศ. 2544 ซึ่งในเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2544 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้จ่ายเงินชดเชยดังกล่าว เรียบร้อยแล้ว โดยจ่ายตามพื้นที่ปลูกจริงไร่ละ 300 บาท แต่ไม่เกินครัวเรือนละ 10 ไร่ มีเกษตรกรใน โครงการจำนวน 14,720 ราย ใช้เงินจำนวน 40.028 ล้านบาท (เฟื่องกนก, 2543)

ในปัจจุบัน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์กำลังได้มีการจัดทำแผนพัฒนาสับปะรด ปี พ.ศ. 2542-2548 ซึ่งอยู่ระหว่างขั้นตอนการจัดทำรายละเอียดแผนการปฏิบัติงาน และการอนุมัติเงิน 9,700 ล้านบาท ในการพัฒนาสับปะรด โดยแบ่งเป็นเงินช่วยเหลือเกษตรกรชาวไร่สับปะรด 5,000 ล้านบาท ช่วยเหลือพัฒนาในส่วนของโรงงาน 2,500 ล้านบาท ที่เหลือนำเข้าไปสมทบในส่วนของ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กองทุนมูลนิธิกันชน คั้งนั้นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2546 เป็นต้นไป ผู้ที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมสับปะรดกระป๋องจะได้รับการดูแลอย่างเป็นระบบและทั่วถึง (วรภรณ์, 2545)

เห็นได้ว่า รัฐบาลมีนโยบายที่จะสนับสนุนและส่งเสริมอุตสาหกรรมสับปะรดกระป๋อง เนื่องจาก เห็นว่าเป็นอุตสาหกรรมที่มีบทบาทสำคัญในการส่งออก อย่างไรก็ตามนโยบายจะมีประสิทธิภาพหรือบรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการได้หรือไม่ ขึ้นอยู่กับความร่วมมือของผู้ที่เกี่ยวข้อง แต่สถานการณ์ปัจจุบัน พบว่านโยบายของรัฐยังไม่ส่งผลในการที่จะช่วยส่งเสริม และสนับสนุน อุตสาหกรรมสับปะรดกระป๋องเท่าใดนัก โดยสามารถประเมินได้จากการบรรลุวัตถุประสงค์ของแต่ละนโยบายที่ยังไม่มีนโยบายใดเลยที่ได้ผลอย่างเห็นได้ชัดเจน จึงอาจกล่าวได้ว่า นโยบายของรัฐในการที่จะช่วยส่งเสริมและสนับสนุนอุตสาหกรรมสับปะรดกระป๋องของไทยไม่ส่งผลให้ไทยมีความได้เปรียบในการแข่งขันการส่งออกเท่าใดนัก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์

ในบทนี้เป็นการเสนอผลการวิเคราะห์ทางสถิติ การเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดสับประรดกระป๋อง เพื่อจะได้ทราบถึงการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดสับประรดกระป๋องของไทยส่งออกสู่ตลาดโลกว่ามีส่วนเพิ่มขึ้นหรือลดลงอย่างไร โดยจะแสดงผลการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดในตลาดสหรัฐอเมริกาและสาธารณรัฐเยอรมนี และทำการวิเคราะห์ดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่ปรากฏ (RCA) เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศคู่แข่งคือ ฟิลิปปินส์ ที่มีการส่งออกสับประรดกระป๋องมากเป็นอันดับ 2 รองจากไทยเพื่อพิจารณาว่าไทยมีความได้เปรียบหรือเสียเปรียบในตลาดเหล่านี้อย่างไร

ผลการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดสับประรดกระป๋องของไทย ในตลาดสหรัฐอเมริกา

การวิเคราะห์ในส่วนของการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดสับประรดกระป๋องของไทยในตลาดสหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นตลาดคู่ค้าที่สำคัญในการส่งออกสับประรดกระป๋องของไทย และเป็นฐานรองรับผลผลิตการเกษตรที่สำคัญของโลก ทำให้มีประเทศคู่แข่งอื่นให้ความสนใจมากและพยายามแย่งชิงส่วนแบ่งตลาดกันมากขึ้น การศึกษานี้ใช้แบบจำลองการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาด เพื่อทำให้ทราบถึงการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดสับประรดกระป๋องของไทยว่าเพิ่มขึ้นหรือลดลง โดยใช้ข้อมูลปริมาณการนำเข้าสับประรดกระป๋องของสหรัฐอเมริกาจากประเทศไทยและฟิลิปปินส์ เป็นปริมาณรายปี พ.ศ. เฉลี่ย 2 ช่วงเวลาคือ ระหว่างปี พ.ศ. 2538-2540 และระหว่างปี พ.ศ. 2541-2543

จากผลการวิเคราะห์ในตารางที่ 17, 18 และ 19 เห็นได้ว่าปริมาณการนำเข้าสับประรดกระป๋องทั้งหมดของสหรัฐอเมริกา มีส่วนแบ่งตลาดสับประรดกระป๋องของไทยลดลงจากร้อยละ 29.74 ของปริมาณการนำเข้าสับประรดกระป๋องทั้งหมดของสหรัฐอเมริกา โดยเฉลี่ยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2538-2540 เป็นร้อยละ 27.46 ของปริมาณการนำเข้าสับประรดกระป๋องทั้งหมดของสหรัฐอเมริกา โดยเฉลี่ยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2541-2543 และการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดของไทยในสหรัฐอเมริการะหว่างปี พ.ศ. 2538-2540 และปี พ.ศ. 2541-2543 มีผลการเปลี่ยนแปลงรวมลดลง 1,543 ตัน ในจำนวนนี้เป็นผลมาจากการแข่งขันในตลาดลดลง 6,887 ตัน หรือคิดเป็นร้อยละ 446.34

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ของผลการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดทั้งหมด และเป็นผลที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงจากขนาดของตลาดเพิ่มขึ้น 5,344 ตัน หรือคิดเป็นร้อยละ 346.34 ของผลการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดทั้งหมด

ในส่วนของปริมาณการนำเข้าสับประดะกระป๋องทั้งหมดของสหรัฐอเมริกา มีส่วนแบ่งตลาดสับประดะกระป๋องของฟิลิปปินส์ลดลงจากร้อยละ 44.17 ของปริมาณการนำเข้าสับประดะกระป๋องทั้งหมดของสหรัฐอเมริกา โดยเฉลี่ยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2538-2540 เป็นร้อยละ 41.48 ของปริมาณการนำเข้าสับประดะกระป๋องทั้งหมดของสหรัฐอเมริกา โดยเฉลี่ยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2541-2543 และการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดของไทยในสหรัฐอเมริการะหว่างปี พ.ศ. 2538-2540 และปี พ.ศ. 2541-2543 มีผลการเปลี่ยนแปลงรวมลดลง 170 ตัน ในจำนวนนี้เป็นผลมาจากการแข่งขันในตลาดลดลง 8,119 ตัน หรือคิดเป็นร้อยละ 4,775.88 ของผลการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดทั้งหมด และเป็นผลที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงจากขนาดของตลาดเพิ่มขึ้น 7,949 ตัน หรือคิดเป็นร้อยละ 4,675.88 ของผลการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดทั้งหมด

ตารางที่ 17 ปริมาณสับประดะกระป๋องที่สหรัฐอเมริกานำเข้าจากประเทศไทยและฟิลิปปินส์
ปี พ.ศ. 2538-2543 (ตัน)

ปี พ.ศ.	ปริมาณการนำเข้าสับประดะกระป๋องที่สหรัฐอเมริกานำเข้าจาก		
	ไทย	ฟิลิปปินส์	รวมทุกประเทศ
2538	99,495	124,726	271,869
2539	78,008	125,452	281,919
2540	75,783	125,967	297,873
เฉลี่ย 2538-2540	84,429	125,382	283,887
2541	49,447	112,194	245,950
2542	116,429	124,308	341,810
2543	82,781	139,133	317,818
เฉลี่ย 2541-2543	82,886	125,212	301,859

ที่มา: (United States Department of Agriculture, 1995-2001)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความสามารถในการส่งออก (potential export)

ส่วนแบ่งการตลาดของไทยในปี พ.ศ. 2538-2540 ณ ระดับการส่งออกรวมทุกประเทศในตลาดสหรัฐอเมริกาในปี พ.ศ. 2541-2543 (S_t)

$$S_t = 0.29 \times 301,859 = 87,539.11$$

ส่วนแบ่งการตลาดของฟิลิปปินส์ในปี พ.ศ. 2538-2540 ณ ระดับการส่งออกรวมทุกประเทศในตลาดสหรัฐอเมริกาในปี พ.ศ. 2541-2543 (S_p)

$$S_p = 0.44 \times 301,859 = 132,817.96$$

ตารางที่ 18 ผลการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดสับประรดกระป๋องของไทยและฟิลิปปินส์ในตลาดสหรัฐอเมริการะหว่างปี พ.ศ. 2538-2540 และปี พ.ศ. 2541-2543 (ตัน)

ตลาดส่งออก	ปริมาณเฉลี่ยปี พ.ศ. 2538-2540			ปริมาณเฉลี่ยปี พ.ศ. 2541-2543		
	ไทย	ฟิลิปปินส์	รวม	ไทย	ฟิลิปปินส์	รวม
สหรัฐอเมริกา	84,429	125,382	283,887	82,886	125,212	301,859
ร้อยละของส่วนแบ่งตลาด	29.74	44.17	100.00	27.46	41.48	100.00

ที่มา: (จากการคำนวณ)

ตารางที่ 19 ผลการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดในสหรัฐอเมริกา

การเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งการตลาด	จากไทย		จากฟิลิปปินส์	
	ปริมาณ	ร้อยละ	ปริมาณ	ร้อยละ
ผลการเปลี่ยนแปลงรวม	-1,543	-100.00	-170	-100.00
ผลการเปลี่ยนแปลงขนาดของตลาด	5,344	346.34	7,949	4,675.88
ผลการเปลี่ยนแปลงการแข่งขันในตลาด	-6,887	-446.34	-8,119	-4,775.88

ที่มา: (จากการคำนวณ)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบผลการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดในสหรัฐอเมริกา ระหว่างประเทศไทยกับฟิลิปปินส์ ปรากฏว่า ผลการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดรวมทั้งสองประเทศลดลง เป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาด อันเนื่องมาจากการแข่งขันในตลาดลดลงเป็นจำนวนมาก ถึงแม้ว่าผลจากการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาด อันเนื่องมาจากการขยายขนาดตลาดเพิ่มขึ้นก็ตาม ดังนั้นความสามารถในการส่งออกของไทยในตลาดสหรัฐอเมริกา ประเทศไทยเสียประโยชน์ จากผลของการแข่งขันในตลาดน้อยกว่าฟิลิปปินส์ ในขณะที่ฟิลิปปินส์ได้ประโยชน์จากผลของการขยายขนาดของตลาดมากกว่าประเทศไทย

ผลวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดสับประคกระป๋องของไทย ในตลาดสาธารณรัฐเยอรมนี

จากผลการวิเคราะห์ในตารางที่ 20, 21 และ 22 เห็นได้ว่าปริมาณการนำเข้าสับประคกระป๋องทั้งหมดของเยอรมนี มีส่วนแบ่งตลาดสับประคกระป๋องของไทยลดลงจากร้อยละ 37.70 ของปริมาณการนำเข้าสับประคกระป๋องทั้งหมดของเยอรมนี โดยเฉลี่ยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2538-2540 เป็นร้อยละ 37.59 ของปริมาณการนำเข้าสับประคกระป๋องทั้งหมดของเยอรมนี โดยเฉลี่ยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2541-2543 และการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดสับประคกระป๋องของไทยในเยอรมนีระหว่างปี พ.ศ. 2538-2540 และปี พ.ศ. 2541-2543 มีผลการเปลี่ยนแปลงรวมเพิ่มขึ้น 4,744 ตัน ในจำนวนนี้เป็นผลมาจากการขยายขนาดตลาดเพิ่มขึ้น 4,880 ตัน หรือคิดเป็นร้อยละ 102.86 ของผลการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดทั้งหมด และเป็นผลจากการแข่งขันในตลาดลดลง 136 ตัน หรือคิดเป็นร้อยละ 2.86 ของผลการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดทั้งหมด

ในส่วนของปริมาณการนำเข้าสับประคกระป๋องทั้งหมดของเยอรมนี มีส่วนแบ่งตลาดสับประคกระป๋องของฟิลิปปินส์ลดลงจากร้อยละ 6.16 ของปริมาณการนำเข้าสับประคกระป๋องทั้งหมดของเยอรมนี โดยเฉลี่ยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2538-2540 เป็นร้อยละ 4.58 ของปริมาณการนำเข้าสับประคกระป๋องทั้งหมดของเยอรมนี โดยเฉลี่ยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2541-2543 และการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดของไทยในเยอรมนีระหว่างปี พ.ศ. 2538-2540 และปี พ.ศ. 2541-2543 มีผลการเปลี่ยนแปลงรวมลดลง 1,120 ตัน ในจำนวนนี้เป็นผลมาจากการแข่งขันในตลาดลดลง 1,916 ตัน หรือคิดเป็นร้อยละ 171.07 ของผลการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดทั้งหมด และเป็นผลที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงจากขนาดของตลาดเพิ่มขึ้น 796 ตัน หรือคิดเป็นร้อยละ 71.07 ของผลการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดทั้งหมด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 20 ปริมาณสับประดกระป๋องที่สาธารณรัฐเยอรมนีนำเข้าจากประเทศไทยและฟิลิปปินส์
ปี พ.ศ. 2538-2543 (ตัน)

ปี พ.ศ.	ปริมาณการนำเข้าสับประดกระป๋องที่สหรัฐอเมริกานำเข้าจาก		
	ไทย	ฟิลิปปินส์	รวมทุกประเทศ
2538	39,822	8,768	98,533
2539	53,658	6,401	118,580
2540	28,739	4,806	107,063
เฉลี่ย 2538-2540	40,740	6,658	108,059
2541	37,179	8,151	119,866
2542	51,273	3,769	111,149
2543	48,000	4,693	132,010
เฉลี่ย 2541-2543	45,484	5,538	121,008

ที่มา: (European Union, 1995-2001)

ความสามารถในการส่งออก (potential export)

ส่วนแบ่งการตลาดของไทยในปี พ.ศ. 2538-2540 ณ ระดับการส่งออกรวมทุกประเทศในตลาดสาธารณรัฐเยอรมนีในปี พ.ศ. 2541-2543 (S_t)

$$S_t = 0.38 \times 121,008 = 45,983.04$$

ส่วนแบ่งการตลาดของฟิลิปปินส์ในปี พ.ศ. 2538-2540 ณ ระดับการส่งออกรวมทุกประเทศในตลาดสาธารณรัฐเยอรมนีในปี พ.ศ. 2541-2543 (S_p)

$$S_p = 0.06 \times 121,008 = 7,260.48$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 21 ผลการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดสับประรดกระป๋องของไทยและฟิลิปปินส์ในตลาดสาธารณรัฐเยอรมนี ระหว่างปี พ.ศ. 2538-2540 และปี พ.ศ. 2541-2543 (ตัน)

ตลาดส่งออก	ปริมาณเฉลี่ยปี พ.ศ. 2538-2540			ปริมาณเฉลี่ยปี พ.ศ. 2541-2543		
	ไทย	ฟิลิปปินส์	รวม	ไทย	ฟิลิปปินส์	รวม
เยอรมนี	40,740	6,658	108,059	45,484	5,538	121,008
ร้อยละของส่วนแบ่งตลาด	37.70	6.16	100.00	37.59	4.58	100.00

ที่มา: (จากการคำนวณ)

ตารางที่ 22 ผลการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดในสาธารณรัฐเยอรมนี

การเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งการตลาด	จากไทย		จากฟิลิปปินส์	
	ปริมาณ	ร้อยละ	ปริมาณ	ร้อยละ
ผลการเปลี่ยนแปลงรวม	4,744	100.00	-1,120	-100.00
ผลการเปลี่ยนแปลงขนาดของตลาด	4,880	102.86	796	71.07
ผลการเปลี่ยนแปลงการแข่งขันในตลาด	-136	-2.86	-1,916	-171.07

ที่มา: (จากการคำนวณ)

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบผลการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดสับประรดกระป๋อง ระหว่างประเทศไทยกับฟิลิปปินส์ (ตารางที่ 22) ปรากฏว่า ประเทศไทยได้ประโยชน์จากการขยายขนาดของตลาด เป็นผลให้การส่งออกสับประรดกระป๋องในตลาดเยอรมนีเพิ่มขึ้น ถึงแม้ว่าฟิลิปปินส์จะได้ประโยชน์จากการขยายขนาดของตลาด แต่ผลการส่งออกสับประรดกระป๋องในตลาดเยอรมนีลดลง ส่วนผลที่เกิดจากการแข่งขันในตลาด ประเทศไทยเสียประโยชน์น้อยกว่าฟิลิปปินส์

ดังนั้นความสามารถในการส่งออกของไทยในตลาดสาธารณรัฐเยอรมนี ประเทศไทยได้ประโยชน์จากผลของการขยายขนาดของตลาดและการแข่งขันในตลาดมากกว่าฟิลิปปินส์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

**ผลการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดสับประคระป่องของไทยและฟิลิปปินส์
ในตลาดสหรัฐอเมริกาและสาธารณรัฐเยอรมนี**

ผลการวิเคราะห์จากตารางที่ 23 เห็นได้ว่าปริมาณการส่งออกของไทยในตลาดรวมทั้งสองประเทศนั้น มีปริมาณเฉลี่ยเพิ่มขึ้นจากเดิม 125,169 ตันในระหว่างช่วงปี พ.ศ. 2538-2540 เป็น 128,370 ตันในช่วงปี พ.ศ. 2541-2543 แต่ปริมาณการส่งออกของฟิลิปปินส์ในตลาดรวมทั้งสอง มีปริมาณเฉลี่ยลดลงจากเดิม 132,040 ตันในระหว่างช่วงปี พ.ศ. 2538-2540 เป็น 130,750 ตันในช่วงปี พ.ศ. 2541-2543

ในระหว่างช่วงเวลาดังกล่าว ตลาดสหรัฐอเมริกาและตลาดเยอรมนี มีส่วนแบ่งการตลาดของไทยและฟิลิปปินส์ลดลง แสดงว่าสถานะเศรษฐกิจมีผลกระทบต่อ การส่งออกสับประคระป่องของประเทศผู้ผลิต

ตารางที่ 23 ผลการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดสับประคระป่องของไทยและฟิลิปปินส์ในตลาดสหรัฐอเมริกาและสาธารณรัฐเยอรมนี ระหว่างปี พ.ศ. 2538-2540 และ ปี พ.ศ. 2541-2543

ตลาดส่งออก	ปริมาณเฉลี่ยปี พ.ศ. 2538-2540			ปริมาณเฉลี่ยปี พ.ศ. 2541-2543		
	ไทย	ฟิลิปปินส์	รวม	ไทย	ฟิลิปปินส์	รวม
สหรัฐอเมริกา	84,429	125,382	283,887	82,886	125,212	301,859
เยอรมนี	40,740	6,658	108,059	45,484	5,538	121,008
รวมตลาดทั้ง 2 ประเทศ	125,169	132,040	391,946	128,370	130,750	422,867
ร้อยละของส่วนแบ่งการตลาด						
สหรัฐอเมริกา	29.74	44.17	100.00	27.46	41.48	100.00
เยอรมนี	37.70	6.16	100.00	37.59	4.58	100.00
รวมตลาดทั้ง 2 ประเทศ	31.93	33.69	100.00	30.36	30.92	100.00

ที่มา: (จากการคำนวณ)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความสามารถในการส่งออก (potential export)

ส่วนแบ่งการตลาดของไทยในปี พ.ศ. 2538-2540 ณ ระดับการส่งออกรวมทุกประเทศในตลาดสหรัฐอเมริกาและเยอรมนี ในปี พ.ศ. 2541-2543 (S_{1t})

$$S_{1t} = 0.32 \times 422,867 = 135,317.44$$

ส่วนแบ่งการตลาดของไทยในตลาดสหรัฐอเมริกาและเยอรมนี ในปี พ.ศ. 2538-2540 ณ ระดับการส่งออกในตลาดสหรัฐอเมริกาและเยอรมนี ในปี พ.ศ. 2541-2543 (S_{2t})

$$S_{2t} = (0.29 \times 301,859) + (0.38 \times 121,008) = 135,393$$

ส่วนแบ่งการตลาดของฟิลิปปินส์ ในปี พ.ศ. 2538-2540 ณ ระดับการส่งออกรวมทุกประเทศในตลาดสหรัฐอเมริกาและเยอรมนี ในปี พ.ศ. 2541-2543 (S_{1p})

$$S_{1p} = 0.34 \times 422,867 = 143,774.78$$

ส่วนแบ่งการตลาดของฟิลิปปินส์ ในตลาดสหรัฐอเมริกาและเยอรมนี ในปี พ.ศ.2538-2540 ณ ระดับการส่งออกในตลาดสหรัฐอเมริกาและเยอรมนี ในปี พ.ศ. 2541-2543 (S_{2p})

$$S_{2p} = (0.44 \times 301,859) + (0.06 \times 121,008) = 140,785$$

ตารางที่ 24 ผลการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดในสหรัฐอเมริกาและสาธารณรัฐเยอรมนี

การเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งการตลาด	ไทย		ฟิลิปปินส์	
	ปริมาณ	ร้อยละ	ปริมาณ	ร้อยละ
ผลการเปลี่ยนแปลงรวม	3,201	100.00	-1,290	-100.00
ผลการเปลี่ยนแปลงขนาดของตลาด				
ผลการเปลี่ยนแปลง	9,852	307.78	10,424	808.06
ผลการเปลี่ยนแปลงการแข่งขันในตลาด				
ผลการเปลี่ยนแปลง	-7,023	-219.4	-10,035	-777.90
ผลการกระจายตัวของตลาด				
ผลการเปลี่ยนแปลง	372	11.62	-1,679	-130.16

ที่มา: (จากการคำนวณ)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากผลการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดสับประรดกระป๋องของไทย ในตลาดสหรัฐอเมริกาและสาธารณรัฐเยอรมนีจากช่วงระยะเวลาดังกล่าว (ตารางที่ 24) ปรากฏว่า ปริมาณการส่งออกสับประรดกระป๋องของไทยไปยังทั้งสองประเทศนั้น ได้เพิ่มขึ้นจำนวน 3,201 ตัน เป็นผลมาจากการเพิ่มขึ้นของขนาดของตลาด 9,852 ตัน หรือคิดเป็นร้อยละ 307.78 ส่วนผลที่เกิดจากการแข่งขันนั้น ได้ทำให้ปริมาณการส่งออกของไทยลดลง 7,023 ตัน หรือคิดเป็นร้อยละ 219.40 และผลจากการกระจายตัวของตลาดที่เป็นบวก 372 ตันหรือคิดเป็นร้อยละ 11.62 เมื่อนำมาหักล้างกันแล้ว การส่งออกสับประรดกระป๋องของไทยยังเพิ่มขึ้น และปัจจัยที่ช่วยให้เกิดการเพิ่มขึ้นในการส่งออกสับประรดกระป๋อง คือ การขยายตัวของตลาด แต่หากพิจารณาทางด้านการแข่งขันระหว่างประเทศและการกระจายตัวของตลาดแล้ว การส่งออกสับประรดกระป๋องของไทยยังได้ประโยชน์มากกว่าฟิลิปปินส์

สำหรับผลการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดสับประรดกระป๋องของฟิลิปปินส์ในตลาดสหรัฐอเมริกาและเยอรมนี จากช่วงระยะเวลาดังกล่าว พบว่า ปริมาณการส่งออกลดลงจำนวน 1,290 ตัน ซึ่งเป็นผลมาจากการขยายตัวของตลาดที่เพิ่มขึ้น 10,424 ตัน หรือคิดเป็นร้อยละ 808.06 ส่วนผลการแข่งขันนั้น ได้ทำให้มีปริมาณลดลง 10,035 ตันหรือคิดเป็นร้อยละ 777.09 และเป็นผลจากการกระจายตัวของตลาดที่เป็นลบ 1,679 ตันหรือคิดเป็นร้อยละ 130.16 เมื่อหักล้างกันแล้วการส่งออกสับประรดกระป๋องของฟิลิปปินส์ยังเพิ่มขึ้น และปัจจัยที่ช่วยให้เกิดการเพิ่มขึ้นในการส่งออกสับประรดกระป๋องของฟิลิปปินส์ คือ การขยายตัวของตลาด แต่หากพิจารณาทางด้านการแข่งขันระหว่างประเทศและการกระจายตัวของตลาดแล้ว การส่งออกสับประรดกระป๋องของฟิลิปปินส์ยังเสียประโยชน์มากกว่าไทย

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบผลการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดของประเทศไทยและฟิลิปปินส์ แสดงให้เห็นว่า ประเทศไทยและฟิลิปปินส์ได้ประโยชน์จากการขยายขนาดของตลาดเป็นผลทำให้การส่งออกไปในตลาดทั้งสองประเทศนี้เพิ่มขึ้น ส่วนผลที่เกิดจากการแข่งขันในตลาดทั้งสองประเทศไทยและฟิลิปปินส์เสียประโยชน์ แต่ฟิลิปปินส์เสียประโยชน์มากกว่าไทย และผลจากการกระจายตัวของตลาด ประเทศไทยได้ประโยชน์ แต่ฟิลิปปินส์เสียประโยชน์ ดังนั้น ความสามารถในการแข่งขันในการส่งออกของไทยในตลาดรวมนี้ ไทยได้ประโยชน์กว่าฟิลิปปินส์เนื่องจากส่วนแบ่งการตลาดเพิ่มขึ้นจากการกระจายตัวของตลาด ถึงแม้เสียประโยชน์จากการแข่งขันในตลาด แต่เสียประโยชน์น้อยกว่าฟิลิปปินส์ ในขณะที่ฟิลิปปินส์ได้ประโยชน์เพียงผลของการขยายขนาดของตลาด แต่เสียประโยชน์จากผลของการแข่งขันและผลของการกระจายตัวของตลาด ทำให้การส่งออกของไทยในตลาดเพิ่มขึ้นมากกว่าฟิลิปปินส์

จากการศึกษาที่ได้ แสดงให้เห็นว่าเป็นไปตามสมมติฐานที่กล่าวว่า การเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดสับประรดกระป๋องของไทยในตลาดสหรัฐอเมริกาและสาธารณรัฐเยอรมนีมีค่าเพิ่มขึ้น เป็นผลเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงขนาดของตลาดและผลจากการกระจายตัวของตลาด แต่ผลอันเนื่องมาจากการแข่งขันในตลาดนั้น ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

ผลการวิเคราะห์ความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่ปรากฏของไทยและฟิลิปปินส์ ในการส่งออกสับประรดกระป๋องสู่ตลาดโลก

การวิเคราะห์ความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่ปรากฏ (RCA) ในสินค้าสับประรดกระป๋องของประเทศไทยเปรียบเทียบกับประเทศฟิลิปปินส์ โดยใช้ข้อมูลในการส่งออกรายปี ระหว่างปี พ.ศ. 2538-2543

ตารางที่ 25 ผลการวิเคราะห์ความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่ปรากฏ (RCA) ของการส่งออกสับประรดกระป๋องของประเทศไทยและฟิลิปปินส์

ปี พ.ศ.	ประเทศไทย	ประเทศฟิลิปปินส์
2538	37.09	41.65
2539	37.05	35.51
2540	34.80	35.00
2541	34.39	29.13
2542	44.20	21.12
2543	37.83	29.34

ที่มา: (ตารางผนวกที่ 1-4)

ประเทศไทยเป็นผู้ส่งออกสับประรดกระป๋องมากที่สุดในโลก และมีประเทศฟิลิปปินส์เป็นคู่แข่งที่สำคัญ เมื่อพิจารณาค่าดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่ปรากฏ ในช่วงเวลาที่ศึกษาคือระหว่างปี พ.ศ. 2538-2543 พบว่า ประเทศไทยมีค่า RCA มากกว่า 1 ทุกปี โดยมีค่า RCA ไม่นั่นอน คือในช่วงปี พ.ศ. 2538-2541 มีแนวโน้มลดลง จากปี พ.ศ. 2538 มีค่า RCA เท่ากับ 37.09 เป็น 37.05 34.80 และ 34.39 ในปี พ.ศ. 2539 พ.ศ. 2540 และ พ.ศ. 2541 ตามลำดับ และเพิ่มขึ้นในปีเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พ.ศ. 2542 เป็น 44.20 ซึ่งต่อมาในปี พ.ศ. 2543 ค่า RCA ได้ลดลงเป็น 37.83 ในส่วนฟิลิปปินส์มีค่า RCA มากกว่า 1 ทุกปี เช่นกัน มีแนวโน้มลดลงจากปี พ.ศ. 2538 ซึ่งมีค่า RCA เท่ากับ 41.65 เป็น 35.51 35.00 29.13 และ 21.12 ในปี พ.ศ. 2539 พ.ศ. 2540 พ.ศ. 2541 และพ.ศ. 2542 ตามลำดับ และค่า RCA ได้เพิ่มขึ้นเป็น 29.34 ในปี พ.ศ. 2543

จากการศึกษาที่ได้ เป็นไปตามสมมติฐานคือ ค่าดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่ปรากฏของการส่งออกสับประรดกระป๋องของไทยมีค่ามากกว่า 1 มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกสับประรดกระป๋อง เมื่อเทียบกับประเทศฟิลิปปินส์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุป

ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีผลผลิตทางการเกษตรหลากหลาย และเพียงพอกับความต้องการภายในประเทศ และสามารถพัฒนาเป็นอุตสาหกรรมเกษตรในระดับ โรงงานที่ทำการส่งออกเป็นสำคัญ เพื่อแก้ปัญหาการเสื่อมคุณภาพและเน่าเสีย ช่วยเพิ่มมูลค่าของสินค้าให้สูงขึ้นด้วย อุตสาหกรรมเกษตรที่ประเทศไทยเป็นผู้ผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์ เพื่อการส่งออกที่ใหญ่ที่สุดของโลก คือ สับปะรดกระป๋อง ซึ่งประเทศไทยมีประเทศคู่แข่งชั้นที่สำคัญที่สามารถส่งออก สับปะรดกระป๋องได้เป็นจำนวนมากรองจากประเทศไทย คือ ประเทศฟิลิปปินส์ ซึ่งมีความ ได้เปรียบด้านต้นทุนการผลิต ได้เข้ามาแย่งชิงส่วนแบ่งตลาดในประเทศผู้นำเข้าที่สำคัญ อาทิ สหรัฐอเมริกา สาธารณรัฐเยอรมนี ซึ่งประเทศคู่แข่งเหล่านี้ได้ใช้ทั้งมาตรการทางภาษีและมิใช่ มาตรการทางภาษีมาใช้เพื่อกีดกันทางการค้า ประกอบกับการที่สภาวะเศรษฐกิจของประเทศ ไทยตกต่ำตั้งแต่ปลายปี พ.ศ. 2540 จะเห็นได้ว่ามีประเทศคู่แข่งมีจำนวนมากขึ้น ประเทศไทยจึง ต้องมีการพัฒนาศักยภาพในการแข่งขัน ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงไป อย่างรวดเร็ว

การศึกษาในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงสถานการณ์การตลาดอุตสาหกรรมสับปะรด กระป๋องของตลาดโลกและของประเทศไทย วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดของ อุตสาหกรรมสับปะรดกระป๋องของไทยเปรียบเทียบกับฟิลิปปินส์ ในตลาดสหรัฐอเมริกาและ สาธารณรัฐเยอรมนี ระหว่างปี พ.ศ. 2538-2543 และวิเคราะห์ดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่ ปรากฏของประเทศไทย กับประเทศฟิลิปปินส์ ระหว่างปี พ.ศ. 2538-2543 เพื่อนำไปสู่แนวทางใน การพัฒนา และการปรับปรุงหรือพัฒนาขีดความสามารถการส่งออกโดยรวมของประเทศ เพื่อรักษา อัตราการขยายตัวด้านการส่งออกให้อยู่ในระดับสูงและต่อเนื่อง สามารถสรุปผลการศึกษาได้ว่า

การศึกษาสถานการณ์การตลาดอุตสาหกรรมสับปะรดกระป๋องของตลาดโลก และของไทย พบว่า สับปะรดกระป๋องของไทยมีมูลค่าส่งออกสูงสุดถึงประมาณร้อยละ 70 ของมูลค่าส่งออก สับปะรดแปรรูปทั้งหมด ปัจจุบันไทยเป็นผู้ส่งออกสับปะรดกระป๋องมากเป็นอันดับหนึ่งของโลก (มีส่วนแบ่งตลาดร้อยละ 29 ของตลาดสับปะรดกระป๋องทั้งหมดของโลก) ปัจจัยสำคัญที่ทำให้ สับปะรดกระป๋องของไทยเป็นที่นิยมเนื่องจากสับปะรดไทยมีรสชาติหวานอร่อย ไม่มีการตัดแปลง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทางพันธุกรรม ทำให้ไม่ถูกต้องด้านจากกลุ่มผู้บริโภครวมที่วิตกกังวลกับการรับประทาน และในปี พ.ศ. 2543 ประเทศไทยมีการส่งออกสับปะรดกระป๋องร้อยละ 41.56 ของปริมาณการส่งออก สับปะรดกระป๋องทั้งหมดของโลก ตลาดส่งออกสับปะรดกระป๋องสำคัญของไทย ได้แก่ สหภาพ ยุโรป สหรัฐอเมริกา และญี่ปุ่น ตามลำดับ ซึ่งมีประเทศฟิลิปปินส์ อินโดนีเซียเป็นประเทศคู่แข่งที่สำคัญ ทั้งยังมีคู่แข่งรายใหม่ ๆ ที่เริ่มเข้ามาแย่งส่วนแบ่งตลาดสับปะรดกระป๋องของไทยมากขึ้น อาทิ จีน และเวียดนาม เป็นต้น อุตสาหกรรมสับปะรดกระป๋องส่วนใหญ่เป็นการผลิตเพื่อส่งออกในปี พ.ศ. 2540 ซึ่งเป็นปีที่เริ่มเกิดวิกฤตเศรษฐกิจ ทำให้ประสบปัญหาวัตถุดิบขาดแคลน ปริมาณการส่งออกลดลง เนื่องจากอุปทานของสินค้าในตลาดโลกมีน้อย ส่งผลให้ราคาส่งออกเพิ่มขึ้น ประกอบกับที่ประเทศไทยได้รับผลกระทบจากมาตรการของประเทศคู่ค้าที่สำคัญ เช่น การเก็บภาษีตอบโต้ การทุ่มตลาดของสหรัฐอเมริกา ซึ่งหลังจากที่ประเทศไทยถูกใช้มาตรการดังกล่าวในปี พ.ศ. 2538 ปริมาณการส่งออกได้ลดลงอย่างมาก เป็นผลมาจากต้นทุนสับปะรดกระป๋องของไทยที่ส่งไป สหรัฐอเมริกามีราคาสูง การที่ราคานำเข้าสับปะรดกระป๋องสูงขึ้น จึงมีความต้องการนำเข้ ลดลงค่อนข้างมาก จากภาษีดังกล่าวทำให้ไทยเสียเปรียบประเทศคู่แข่งอื่นที่ไม่ถูกใช้มาตรการของ สหรัฐอเมริกา ประเทศคู่แข่งอื่นจึงใช้โอกาสนี้ขยายตลาดในสหรัฐอเมริกามากขึ้น และการตัดสิทธิ พิเศษทางภาษีศุลกากรของสหภาพยุโรป โดยอัตราภาษีที่เรียกเก็บจากสับปะรดกระป๋องที่นำเข้าจาก ประเทศไทยจะสูงกว่าที่เรียกเก็บจากประเทศคู่แข่ง ซึ่งผลกระทบจะไม่รุนแรงมากนัก สำหรับในปี พ.ศ. 2542 เป็นต้นมา สถานการณ์ทางเศรษฐกิจเริ่มดีขึ้น แม้จะมีปัญหาด้านการปล่อยสินเชื่อกของ สถาบันการเงินที่ยังไม่คล่องตัว แต่ทางภาครัฐได้เข้ามามีบทบาทให้ความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ สนับสนุนการส่งออก ประกอบกับปริมาณและราคาวัตถุดิบเอื้ออำนวย ทำให้การส่งออกเริ่ม ขยายตัวขึ้น

ผลการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดสับปะรดกระป๋องของไทยเปรียบเทียบกับ ฟิลิปปินส์ในตลาดสหรัฐอเมริการะหว่างปี พ.ศ. 2538-2540 และปี พ.ศ. 2541-2543 ปรากฏว่า ปริมาณการส่งออกสับปะรดกระป๋องของไทยได้ลดลง ส่งผลให้ส่วนแบ่งตลาดสับปะรดกระป๋อง ของไทยลดลง ซึ่งแม้ว่าผลที่เกิดจากขนาดของตลาดเพิ่มขึ้นก็ตาม แต่ผลที่เกิดจากการแข่งขันใน ตลาดที่ทำให้ปริมาณการส่งออกของไทยลดลง ในส่วนของฟิลิปปินส์นั้น พบว่า ปริมาณการส่งออก สับปะรดกระป๋องได้ลดลงเช่นกัน ส่งผลให้ส่วนแบ่งตลาดสับปะรดกระป๋องของฟิลิปปินส์ลดลง ถึงแม้ว่าผลที่เกิดจากขนาดของตลาดที่เพิ่มขึ้น แต่ผลที่เกิดจากการแข่งขันในตลาดที่ทำให้ปริมาณ การส่งออกของฟิลิปปินส์ลดลง จากผลการศึกษาที่ได้ พบว่า ประเทศไทยและฟิลิปปินส์มีผลของ การเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดในตลาดสหรัฐอเมริกาทั้งหมดลดลง ซึ่งประเทศไทยมีส่วนแบ่ง ตลาดน้อยกว่าฟิลิปปินส์ ด้วยเหตุที่ทางสหรัฐอเมริกาได้ใช้มาตรการการตอบโต้การทุ่มตลาดกับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประเทศไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2538 ซึ่งไทยต้องเสียภาษีในอัตราร้อยละ 1.73-51.16 ต่อมาในปี พ.ศ. 2542 อัตราการเก็บภาษีของสหรัฐอเมริกาได้ลดลงเหลือร้อยละ 0.37-24.60 เป็นต้นมา มาตรการดังกล่าวก่อให้เกิดผลกระทบต่อ การส่งออกสับปะรดกระป๋องของไทยอย่างรุนแรงทำให้ ไทยเสียส่วนแบ่งตลาดในสหรัฐอเมริกาเป็นอย่างมาก

สำหรับผลการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งการตลาดสับปะรดกระป๋องของไทยเปรียบเทียบกับ ฟิลิปปินส์ในตลาดสาธารณรัฐเยอรมนี ในช่วงระยะเวลาเดียวกัน ปรากฏว่าประเทศไทยมีปริมาณ การส่งออกสับปะรดกระป๋องเพิ่มขึ้น ส่งผลให้ส่วนแบ่งตลาดสับปะรดกระป๋องของไทยเพิ่มขึ้น ถึงแม้ว่าผลที่เกิดจากขนาดของตลาดที่เพิ่มขึ้นมากก็ตาม แต่ผลที่เกิดจากการแข่งขันในตลาดทำให้ ปริมาณการส่งออกของไทยลดลง ส่วนฟิลิปปินส์มีปริมาณการส่งออกสับปะรดกระป๋องลดลง ส่วน แบ่งตลาดสับปะรดกระป๋องของฟิลิปปินส์ลดลง ซึ่งแม้ว่าผลที่เกิดจากขนาดของตลาดที่เพิ่มขึ้น แต่ ผลที่เกิดจากการแข่งขันที่ลดลงมาก ส่งผลให้ จากผลการศึกษาที่ได้ พบว่า ประเทศไทยมีส่วนแบ่ง ตลาดในตลาดสาธารณรัฐเยอรมนีเพิ่มขึ้น และจากมาตรการลดการให้สิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากรที่มี ผลบังคับใช้ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540-2542 ซึ่งเดิมเก็บภาษี ขาเข้าเพียงร้อยละ 12-15 มาเป็น 19.70-23.20 แทน ซึ่งผลกระทบต่อมาตรการนี้มีความไม่รุนแรงมากนัก ดังนั้น ประเทศไทยยังคงได้ประโยชน์ จากส่วนแบ่งตลาดนี้อยู่

ดังนั้น ผลการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดสับปะรดกระป๋องในตลาดทั้งสอง ประเทศนั้น ประเทศไทยและฟิลิปปินส์ได้ประโยชน์จากการขยายขนาดของตลาด เป็นผลทำให้การ ส่งออกไปในตลาดทั้งสองประเทศนี้เพิ่มขึ้น ส่วนผลที่เกิดจากการแข่งขันในตลาดทั้งประเทศไทย และฟิลิปปินส์เสียประโยชน์ แต่ฟิลิปปินส์เสียประโยชน์มากกว่าไทย และผลจากการกระจายตัว ของตลาด ประเทศไทยได้ประโยชน์ ซึ่งฟิลิปปินส์เสียประโยชน์ในด้านนี้มาก เป็นผลให้การ ส่งออกของไทยในตลาดเพิ่มขึ้นมากกว่าฟิลิปปินส์

ผลการวิเคราะห์ดัชนีความได้เปรียบ โดยเปรียบเทียบที่ปรากฏของประเทศไทยและ ฟิลิปปินส์ ระหว่างปี พ.ศ. 2538-2543 พบว่า ประเทศไทยมีค่า RCA ที่มากกว่า 1 ซึ่งเป็นไปตาม สมมติฐาน และมีค่า RCA ของประเทศไทยเท่ากับ 44.20 และ 37.82 ในปี พ.ศ. 2542 และ 2543 ตามลำดับ ขณะที่ฟิลิปปินส์มีค่า RCA ในช่วงเวลาเดียวกันเท่ากับ 21.12 และ 29.34 ตามลำดับ จะ เห็นได้ว่า ฟิลิปปินส์มีความได้เปรียบเพิ่มมากขึ้น แต่ประเทศไทยมีความได้เปรียบลดลงจากเดิม ดังนั้น ประเทศไทยต้องพยายามหาทางเพิ่มความสามารถในการส่งออก เพื่อรักษาความได้เปรียบใน ตลาดโลกให้มากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาการแข่งขันในการส่งออกสับประรดกระป๋องของไทย โดยพิจารณาการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งการตลาด ดัชนีความได้เปรียบ โดยเปรียบเทียบ เห็นสมควรให้ข้อเสนอแนะบางประการดังนี้

1. จากภาวะการแข่งขันสับประรดกระป๋องในตลาดต่างประเทศนั้น เริ่มมีความรุนแรงค่อนข้างสูง ซึ่งการลดต้นทุนการผลิตและปัจจัยการผลิตเป็นเรื่องที่สำคัญ โดยเฉพาะค่าใช้จ่ายในการขนส่งไปยังตลาดต่างประเทศที่อยู่ไกลจากประเทศไทย ผู้ประกอบการควรมีการวางแผนการผลิตและการตลาดอย่างรอบคอบ ปรับปรุงประสิทธิภาพ และคุณภาพของผลิตภัณฑ์อย่างต่อเนื่อง ให้มีมาตรฐานในระดับสากล เพื่อเป็นการลดต้นทุนการผลิต หรือรัฐควรให้การสนับสนุนสินเชื่อในอัตราดอกเบี้ยต่ำ เพื่อให้ผู้ประกอบการได้กู้ นำไปใช้เพื่อปรับปรุง โครงสร้างการผลิต ซึ่งรวมทั้งการปรับปรุงเครื่องจักรและอุปกรณ์การผลิต

2. จากการวิเคราะห์ การเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งการตลาดสับประรดกระป๋องของประเทศไทย เปรียบเทียบกับฟิลิปปินส์ในตลาดสหรัฐอเมริกา พบว่า ประเทศไทยเสียประโยชน์จากการขยายขนาดของตลาดมากกว่าผลจากการแข่งขันในตลาด ดังนั้นรัฐบาลควรใช้นโยบายการเจรจาด้วยความร่วมมือการค้าที่เกี่ยวข้องกับข้อกำหนด มาตรการต่าง ๆ ทางการค้าที่สำคัญ ส่งเสริมให้มีการเข้าร่วมจัดแสดงสินค้าในตลาดต่างประเทศ เน้นให้เอกชนมีนโยบายด้านราคาและต้นทุนการผลิต รวมทั้งมีการสร้างตราสินค้าที่เป็นของไทยเอง เพื่อให้เป็นที่รู้จักและเป็นที่ยอมรับของผู้นำเข้าต่างประเทศมากขึ้น และควรแสวงหาตลาดใหม่และหาตลาดที่มีการขยายตัวของบริโภคนิสัยบริโภคที่สูง เพื่อขยายตลาดส่งออกให้กว้างขึ้นสามารถรองรับปริมาณสินค้าเพียงพอ และตลาดที่ประเทศไทยควรให้ความสำคัญในอนาคต คือ ตลาดแถบเอเชีย ซึ่งเป็นตลาดสำคัญที่มีความต้องการบริโภคผลไม้แปรรูปสูง นอกจากนี้ยังสามารถประหยัดค่าใช้จ่ายในการขนส่ง เนื่องจากประเทศไทยอยู่ใกล้ตลาดส่งออก ซึ่งจะช่วยให้ประเทศไทยมีความได้เปรียบจากการขยายขนาดตลาดให้เพิ่มขึ้นได้

3. จากการวิเคราะห์ดัชนีความได้เปรียบ โดยเปรียบเทียบที่ปรากฏของไทยกับฟิลิปปินส์ ในการส่งออกสับประรดกระป๋อง พบว่า ดัชนีความได้เปรียบ โดยเปรียบเทียบที่ปรากฏของไทยมีมากขึ้น ดังนั้น ภาครัฐควรให้การสนับสนุนอุตสาหกรรมสับประรดกระป๋องอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นการรักษาความได้เปรียบในตลาดโลกให้มากขึ้น โดยภาครัฐควรกำหนดเขตพื้นที่เพาะปลูก และทำแผนเร่งด่วนเรื่องปริมาณและราคาสับประรดในประเทศให้มีความชัดเจนและมีประสิทธิภาพ กำหนดให้มีการทำสัญญาผูกพันระหว่างเกษตรกรกับโรงงาน (contract farming) อย่างเป็นรูปธรรม ช่วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โรงงานมีการวางแผนกำลังการผลิตที่เพียงพอทันต่อความต้องการของผู้บริโภค และคุณภาพตรงตามความต้องการอีกด้วย เน้นความสำคัญด้านการวิจัยและพัฒนาการปลูกสับปะรดให้มีผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้น ซึ่งจะมีผลทำให้สับปะรดกระป๋องของไทยสามารถแข่งขันกับประเทศคู่แข่งได้

4. ในการศึกษาครั้งนี้ ได้มีการรวบรวมข้อมูลตามหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีปัญหาในด้านข้อมูลที่เกี่ยวข้องได้แก่ ข้อมูลไม่ตรงกัน มีความล้าสมัย และมีความไม่ต่อเนื่องกันของข้อมูล แม้เป็นเรื่องเดียวกันก็ตาม จึงไม่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้เต็มที่ ดังนั้นหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง ควรมีความรับผิดชอบในด้านการเก็บรวบรวมข้อมูลให้มีความต่อเนื่อง และมีคุณภาพมากขึ้น เพื่อประโยชน์ในการวางแผนและการจัดทำนโยบายที่เกี่ยวกับการส่งออกสับปะรดกระป๋องของไทยในอนาคต

5. แนวทางในการศึกษาครั้งต่อไป ควรทำการศึกษาเกี่ยวกับการวิเคราะห์อุปสงค์ของสับปะรดกระป๋องในตลาดสหรัฐอเมริกาและสาธารณรัฐเยอรมนี เพื่อจะได้ทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อส่งออกสับปะรดกระป๋องของไทย พร้อมทั้งมาตรการทางการค้าของ WTO และศึกษาว่าการที่ประเทศจีนเข้าร่วมเป็นสมาชิกใหม่ขององค์การการค้าโลกนั้น มีผลกระทบต่อส่งออกสับปะรดกระป๋องของไทยมากน้อยเพียงไร เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนการผลิตและการตลาดในการส่งออกสับปะรดกระป๋องของไทย และครองส่วนแบ่งตลาดให้สูงขึ้นในอนาคต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารอ้างอิง

กันตนา จิตตั้งสมบุรณ์. 2543. “การแข่งขันสินค้าลับประรดกระป๋องในการส่งออกสำคัญของไทย”.

ผู้ส่งออก. (1-15 พฤษภาคม 2543): น. 33-39.

กระทรวงการคลัง. 2538-2543. สถิติการค้าระหว่างประเทศของไทย. กรุงเทพมหานคร.

(ไม่ระบุสำนักพิมพ์)

กระทรวงพาณิชย์. 2539. โครงการ GSP ใหม่ สำหรับสินค้าเกษตรของสหภาพยุโรป.

กรุงเทพมหานคร. (ไม่ระบุสำนักพิมพ์)

กระทรวงพาณิชย์. 2544. การค้าระหว่างประเทศของไทย. กรุงเทพมหานคร. (ไม่ระบุสำนักพิมพ์)

ฐะปะนีย์ มะลิซ้อน. 2539. การวิเคราะห์ความสามารถในการแข่งขันส่งออกกุ้งสดแช่แข็งของประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร: วิทยาลัยปริญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ดวงฤดี ศิริเสถียร. 2539. การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันส่งออกของอุตสาหกรรมสับประรดกระป๋องและผลิตภัณฑ์ของประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร: วิทยาลัยปริญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

นรินนาม. 2545. “สินค้าอุตสาหกรรมเกษตรของไทย: บุคคลตลาดใหม่ส่งออกเพิ่ม 12.32 %”.

ผู้ส่งออกและผู้บริหาร. (16-31 กรกฎาคม 2545): น. 7.

บรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย. 2545. “อุตสาหกรรมสับประรดกระป๋อง”.

<http://www.siam2you.com>.

พาณิชย์ ปัทมวิภาค. 2540. “การวิเคราะห์ความสามารถในการส่งออกสับประรดกระป๋องของไทย”.

เศรษฐศาสตร์เกษตร. 16(2):น. 4-12.

เฟื่องกนก ปานหงษ์. 2543. อุตสาหกรรมอาหาร. กรุงเทพมหานคร. (ไม่ระบุสำนักพิมพ์)

มณีรินทร์ โรจนประภพ. 2544. ผลกระทบของมาตรการกีดกันทางการค้าในการส่งออกสับประรดกระป๋อง. กรุงเทพมหานคร: วิทยาลัยปริญาโท, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เยาวรัตน์ ศรีวรานันท์. 2540. ผลกระทบของมาตรการการค้าของประเทศผู้นำเข้าที่สำคัญต่ออุตสาหกรรมสับประรดกระป๋องของไทย. กรุงเทพมหานคร: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

วราภรณ์ ศิริเกียรติพิศาล. 2545. ปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมสับประรดกระป๋องของไทย. กรุงเทพมหานคร: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สมาคมผู้ผลิตอาหารสำเร็จรูป. 2546. “คู่แข่งสำคัญในการส่งออกสับประรดกระป๋องของไทย”.
<http://www.thaifood.org>.

อารยะ ทยประวัตติ. 2537. การศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่ออุปสงค์การนำเข้าสับประรดกระป๋องของไทยและการพยากรณ์อุปสงค์ของประเทศคู่ค้าสำคัญ. กรุงเทพมหานคร: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

อารยา กิจชะระภูมิ. 2545. วิเคราะห์ส่วนครองตลาดและอุปสงค์การนำเข้าสับประรดกระป๋องของไทยของประเทศผู้นำเข้าที่สำคัญ. กรุงเทพมหานคร: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

เอกวุฒิ สหยา. 2531. การศึกษาวิเคราะห์ทางเศรษฐกิจการส่งออกผลิตภัณฑ์สับประรดของไทย. กรุงเทพมหานคร: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

Balassa , B. 1997. **Trade Liberalization and Revealed Comparative Advantage**. Manchester : The Manchester school of Economic and Social Studies.

European Union. 1989-2001. **EUROSTAT Intra and Extra European Union Statistics**. United of Kingdom: Bedford.

Food and Agriculture Organization of the United Nations. 1995-2001. **FAO Trade Yearbook**. Italy.

Ochsner, G.L. and Cramer, G.L. 1976. **An Economic Analysis of the Export Market for Montana Weat**. Montana Agricultural Experiment Station Bulletin.

United States Department of Agriculture. 1989-2001. **Foreign Agricultural Trade**.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก

ข้อมูลเพิ่มเติมที่ใช้ในการวิเคราะห์

ตารางผนวกที่ 1 มูลค่าการส่งออกสับประรดกระป๋องของประเทศไทยและฟิลิปปินส์
ปี พ.ศ. 2538-2543 (ล้านเหรียญสหรัฐฯ)

ปี	ประเทศไทย	ประเทศฟิลิปปินส์
2538	23.41	8.08
2539	26.38	9.32
2540	20.24	8.58
2541	17.41	7.92
2542	31.36	8.24
2543	21.24	9.07

ที่มา: (Food and Agriculture Organization of the United Nation, 1995-2000)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางผนวกที่ 2 มูลค่าการส่งออกในทุกสินค้าของประเทศไทย และฟิลิปปินส์ปี พ.ศ. 2538-2543
(ล้านเหรียญสหรัฐฯ)

ปี	ประเทศไทย	ประเทศฟิลิปปินส์
2538	5,651.56	1,737.11
2539	5,572.19	2,054.30
2540	5,985.59	2,522.77
2541	5,492.78	2,949.64
2542	5,853.72	3,218.70
2543	6,916.70	3,807.91

ที่มา: (Food and Agriculture Organization of the United Nation, 1995-2000)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางผนวกที่ 3 มูลค่าการส่งออกสับประคระป๋องของโลกปี พ.ศ.2538-2543
(ล้านเหรียญสหรัฐฯ)

ปี	มูลค่าการส่งออกสับประคระป๋องของโลก
2538	57.09
2539	68.26
2540	53.81
2541	50.33
2542	67.55
2543	51.66

ที่มา: (Food and Agriculture Organization of the United Nation, 1995-2000)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางผนวกที่ 4 มูลค่าการส่งออกทุกสินค้าของโลกปี พ.ศ. 2538-2543 (ล้านเหรียญสหรัฐฯ)

ปี	มูลค่าการส่งออกสับประคระป๋องของโลก
2538	511,206
2539	534,236
2540	553,820
2541	546,100
2542	557,285
2543	636,398

ที่มา: (Food and Agriculture Organization of the United Nation, 1995-2000)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางผนวกที่ 5 ปริมาณการส่งออกสับประดะของประเทศต่าง ๆ ในโลกปี พ.ศ. 2538-2543 (ตัน)

ประเทศ	ปี พ.ศ.					
	2538	2539	2540	2541	2542	2543
ไทย	388,193	352,385	286,095	232,703	486,260	446,392
ฟิลิปปินส์	191,649	250,010	185,296	208,139	183,425	251,423
อินโดนีเซีย	90,950	125,941	68,669	37,853	136,115	131,690
เคนยา	88,259	91,313	71,031	80,688	51,626	56,212
เนเธอร์แลนด์	35,945	28,270	38,531	29,241	31,254	31,170
มาเลเซีย	65,308	36,257	31,000	22,277	20,876	14,808
แอฟริกาใต้	30,053	24,070	23,580	23,695	20,993	34,378
เยอรมนี	9,676	13,248	10,521	15,470	13,446	17,313
จีน	8,728	10,460	19,655	52,871	34,370	22,400
สหรัฐอเมริกา	4,577	3,899	4,549	5,849	4,351	3,147
ออสเตรเลีย	3,672	2,901	2,604	2,973	3,434	1,038
เม็กซิโก	1,529	3,268	3,841	4,148	2,185	852
ประเทศอื่น ๆ	105,076	66,435	54,366	55,506	71,981	63,281
รวม	993,571	1,008,457	799,738	771,413	1,060,416	1,074,104

ที่มา: (Food and Agriculture Organization of the United Nation, 1995-2000)

ตารางผนวกที่ 6 มูลค่าการส่งออกสับประรดกระป๋องของประเทศต่าง ๆ ในโลกปี พ.ศ. 2538-2543 (พันเหรียญสหรัฐฯ)

ประเทศ	ปี พ.ศ.					
	2538	2539	2540	2541	2542	2543
ไทย	234,125	263,803	202,409	174,131	313,655	212,403
ฟิลิปปินส์	80,781	93,152	85,789	79,245	82,406	90,720
อินโดนีเซีย	47,672	91,815	47,473	25,682	85,302	60,284
เคนยา	53,786	68,827	44,548	53,810	37,193	33,383
เนเธอร์แลนด์	26,034	25,282	36,458	27,998	28,381	16,898
มาเลเซีย	22,940	22,200	19,000	12,881	13,139	8,624
แอฟริกาใต้	17,402	17,398	16,820	16,777	13,474	14,424
เยอรมนี	11,658	16,139	12,105	17,192	14,805	14,646
จีน	4,498	6,775	12,354	32,191	18,545	9,985
สหรัฐอเมริกา	4,077	3,679	4,217	5,628	3,983	2,866
ออสเตรเลีย	3,511	3,069	2,679	2,564	3,078	1,830
เม็กซิโก	1,050	2,558	2,917	2,779	1,806	821
ประเทศอื่น ๆ	63,359	67,856	51,329	52,431	59,753	49,760
รวม	570,893	682,553	538,098	503,309	675,520	516,626

ที่มา: (Food and Agriculture Organization of the United Nation, 1995-2000)

ตารางผนวกที่ 7 ปริมาณการนำเข้าสับประดกระป๋องของประเทศต่าง ๆ ในโลกปี พ.ศ. 2538-2543 (ตัน)

ประเทศ	ปี พ.ศ.					
	2538	2539	2540	2541	2542	2543
ทวีปแอฟริกา						
อียิปต์	347	355	1,445	894	1,085	1,650
ตูนิเซีย	326	375	761	542	290	612
โมร็อกโก	242	394	374	290	542	344
ทวีปอเมริกากลาง						
สหรัฐอเมริกา	271,803	281,985	297,873	245,934	341,807	316,852
แคนาดา	29,646	30,864	31,670	29,061	31,722	29,486
เม็กซิโก	6,468	806	533	684	693	4,474
ทวีปอเมริกาใต้						
อาร์เจนตินา	13,205	14,715	14,368	11,313	14,820	15,660
ชิลี	7,319	6,859	8,506	5,966	5,890	6,265
บราซิล	2,566	1,643	1,628	909	381	388
ทวีปเอเชีย						
ญี่ปุ่น	75,284	59,291	55,334	47,429	57,158	57,211
จีน	11,869	12,432	12,618	7,598	12,052	9,946
เกาหลีใต้	17,690	14,904	9,937	4,211	9,698	9,246

ตารางผนวกที่ 7 (ต่อ)

ประเทศ	ปี พ.ศ.					
	2538	2539	2540	2541	2542	2543
ฮ่องกง	9,991	8,390	8,957	9,660	8,580	6,825
สิงคโปร์	35,097	19,540	8,674	3,512	4,113	2,970
ซาอุดีอาระเบีย	5,413	4,511	4,153	4,243	8,500	4,279
ปากีสถาน	3,015	1,382	1,335	1,137	1,516	3,795
ทวีปยุโรป						
เยอรมนี	95,963	118,155	106,627	119,668	110,869	132,047
เนเธอร์แลนด์	52,511	66,690	60,344	51,566	49,579	61,793
สหราชอาณาจักร	46,623	51,645	48,972	49,281	52,122	54,112
ฝรั่งเศส	35,605	34,854	29,919	29,783	30,251	31,685
อิตาลี	25,611	26,612	24,709	24,181	26,270	35,056
สเปน	25,677	27,986	22,757	24,570	34,442	33,317
ฟินแลนด์	7,630	13,346	12,486	9,219	11,736	10,573
นิวซีแลนด์	9,562	8,241	8,900	8,033	10,217	7,460
ประเทศอื่น ๆ	126,096	130,869	125,502	120,849	137,076	150,837
รวม	915,559	936,844	898,382	810,443	961,409	986,883

ที่มา: (Food and Agriculture Organization of the United Nation, 1995-2000)

ตารางผนวกที่ 8 มูลค่าการนำเข้าสับปรดกระป๋องของประเทศต่าง ๆ ในโลกปี พ.ศ. 2538-2543 (พันเหรียญสหรัฐฯ)

ประเทศ	ปี พ.ศ.					
	2538	2539	2540	2541	2542	2543
ทวีปแอฟริกา						
อียิปต์	255	253	960	573	758	1,260
ตูนิเซีย	212	209	331	239	200	207
โมร็อกโก	152	366	449	499	510	216
ทวีปอเมริกากลาง						
สหรัฐอเมริกา	185,300	228,468	244,825	207,364	290,188	232,749
แคนาดา	16,023	20,823	20,813	19,839	20,861	16,403
เม็กซิโก	5,705	901	679	794	836	3,148
ทวีปอเมริกาใต้						
อาร์เจนตินา	10,386	13,626	13,183	10,010	12,668	9,888
ชิลี	5,365	6,077	6,398	4,423	5,300	4,434
บราซิล	2,207	1,533	1,529	742	384	499
ทวีปเอเชีย						
ญี่ปุ่น	59,280	52,144	48,658	43,642	53,971	41,369
จีน	8,544	9,074	9,210	5,943	11,161	7,255
เกาหลีใต้	13,159	12,744	8,675	3,634	8,334	7,148

ตารางผนวกที่ 8 (ต่อ)

ประเทศ	ปี พ.ศ.					
	2538	2539	2540	2541	2542	2543
ฮ่องกง	8,019	7,612	7,785	7,665	7,262	5,072
สิงคโปร์	23,260	15,555	6,887	2,979	3,579	2,151
ซาอุดีอาระเบีย	2,795	3,071	2,437	2,559	4,200	2,036
ปากีสถาน	2,321	957	1,074	821	1,283	1,965
ทวีปยุโรป						
เยอรมนี	64,482	95,845	84,235	98,308	90,665	80,492
เนเธอร์แลนด์	37,636	54,397	47,969	43,830	39,967	35,003
สหราชอาณาจักร	38,811	50,027	8,542	10,396	11,452	37,477
ฝรั่งเศส	28,849	33,469	28,647	28,517	27,991	22,217
อิตาลี	15,891	21,904	19,955	22,344	22,818	22,966
สเปน	19,127	24,982	19,505	23,173	30,991	21,778
ฟินแลนด์	6,337	13,043	12,181	9,739	12,427	8,047
นิวซีแลนด์	7,877	7,003	8,437	5,972	7,925	4,737
ประเทศอื่น ๆ	431,578	334,374	146,071	138,571	159,768	101,624
รวม	993,571	1,008,457	749,435	692,576	825,499	670,141

ที่มา: (Food and Agriculture Organization of the United Nation, 1995-2000)